PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb postale I gruppo - Cena 70 lir

Leto XXV. Št. 247 (7441)

TRST, petek, 24. oktobra 1969

ZAKLJUČEK RAZPRAVE O ZUNANJI POLITIKI V POSLANSKI ZBORNICI

Moro ponovno poudaril važnost prijateljskih odnosov z Jugoslavijo

Poročilo zunanjega ministra so odobrili poslanci KD, PSI, PSU, PRI in PLI - Ostale skupine so glasovale proti

RIM, 23. — Poslanska zbornica je z glasovi demokristjanov, socialistov, republikancev, združenih socialistov in liberalcev odobrila poročilo zunanjega ministra Mora o zunanji politiki vlade.

Moro je včeraj zaključil razpravo o zunanji politiki v poslanski zbornici in odgovoril na posege poslancev raznih skupin. V daljšem govoru je zunanji minister zavrnil kritike opozicije, češ da italijanska vlada ni dovolj prisotna v zunanji politiki ter o zunanjepolitični praznini zlasti v pogledu do držav vzhodne Evrope in sredozemskega področja.

V tej zvezi je Moro poudaril, da zadostuje omeniti nedavni obisk v Jugoslaviji, «ki predstavlja vrhunec inteligentne in daljnovidne pobude, in naj se mi dovoli samo za trenutek poudariti, pogumne pobude. Dovolj je, da pri tem omenim številne odnose, ki so bili navezani pred leti s Sovjetsko zvezo in državami vzhodne Evrope. Dovolj je poudariti dejstvo, da vzdržuje Italija odnose z vsemi arabskimi državami, ne da bi s tem postavila v nevarnost svoje prijateljstvo do Izraela».

Nato je Moro omenil Kitajsko, za katero, je dejal, se zanima tudi italijanska politika na osnovi realnega stanja. Potem ko je poudaril, da ima Italija v svetu ugledno mesto ne kot sila oziroma vojaška sila, marveč kot dežela velikih tradicij in kulture ter izrednega gospodarskega in socialnega razvoja, je dejal, da sloni ravnovesje v Sredozemlju na avtonomiji držav, ki ležijo ob tem morju. V naši politiki, je poudaril zunanji minister, ni najmanjšega ostanka kolonializma iz prejšnjega stoletja. Moro je poudaril dobre in prijateljske vezi z nemškim narodom, in pozdravil novega predsednika vlade Brandta, ki zagotavlja, da bo Zahodna Nemčija nadaljevala s svojo dolgoletno politiko solidarnosti v Atlantski zvezi in evropski skupnosti.

Glede priznanja Vzhodne Nemčije je Moro dejal, da je treba to vprašanje gledati v sklopu celotnega nemškega vprašanja, ki mora biti rešeno na osnovi samoodločbe nemškega naroda. Zatem je govoril o težavah, ki jih bo treba premostiti, da se pripravi konferenca o evropski varnosti in zagotovil, da bo Italija dala svoj prispevek, da se v Evropi ohrani mir. Moro je tudi obširno govoril o težavah, ki so v zadnjem času nastale v okviru Evropske gospodarske skupnosti in izrazil prepričanje, da bodo premostene, zlasti če se pomisli, koliko koristi je gospodarska skupnost prinesla Italiji in vsem njenim članom. Nadalje je še govoril o Vietnamu ter izrazil željo, da bi tudi tam prišlo do dogovorjenega miru; glede Gornjega Poadižja pa je izjavil, da nekatere predvidene avtonomije ne bodo v nobenem primeru okrnile celovitosti in suverenosti italijanske države. Pred koncem govora je zunanji minister ponovil svoje že znano stališče o Atlantski zvezi.

Po odgovoru Mora so predstavniki skupin podali glasovalne izjave.

V senatu se je nadaljevala razprava o proračunu za leto 1970. Včeraj pa je bila seja vlade, na kateri so sprejeli vrsto zakonskih osnutkov in dekretov, ki jih bodo predložili v odobritev parlamentu.

VESTI IZ JUGOSLAVIJE

Še ena ugodna ocena obiska Saragata v SFRJ

Proslava dneva OZN - Smernice gospodarske politike za prihodnje leto - Tito obiskal Šabac

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 23. — Zunanjepolitična odbora sveta narodov in družbenopolitičnega sveta zvezne skupščine, sta na včerajšnji skupni seji pozitivno ocenila delovanje jugoslovanske delegacije na zadnjem zasedanju generalne skupščine OZN in ugotovila, da je nedavni obisk predsednika Saragata v Jugoslaviji dogodek, ki po svojem pomenu presega dvostranske odnose in je mnogo širšega pomena. Ta obisk, je bilo v razpravi soglasno ugotovljeno, je potrdil vsestranske medsebojne odnose in doseženo visoko stopnjo sodelovanja med obema državama. Obisk odpira širše možnosti za nadaljnji razvoj sodelovanja.

V dvorani Kolarčeve ljudske univerze je bila nocoj slovesna akademija posvečena dnevu svetovne organizacije. Na akademiji, katere so se poleg številnih Beograjčanov udeležile ugledne osebnosti družbenopolitičnega življenja Beograda in zastopniki diplomatskega zbora, je o vlogi in delu OZN govoril podpredsednik zveznega izvršnega sveta Mišo Pavičević. Podpredsednik zveznega izvršnega sveta je poudaril, da se je Jugoslavija vedno zavzemala za spoštovanje načel listine svetovne organizacije in za učinkovitejšo vlogo Organizacije združenih narodov v mednarodnih odnosih. To so tudi osnovni elementi pristopa politike neuvrščenosti in politike neuvrščenih držav do svetovne organizacije.

Zvezni izvršni svet je na včerajšnji seji sprejel sklep o nekaterih bistvenih nalogah gospodarske politike v prihodnjem letu, ki jih je poslal v proučevanje zvezni skupščini. Zvezni izvršni svet s sklepi soglaša z ocenitvijo gospodarskega gibanja v tekočem letu in s predloženimi osnovnimi smotri gospodarske politike v prihodnjem letu zavoda za gospodarsko načrtovanje. Zvezni izvršni svet sodi, da so dosedanji ukrepi in ukrepi, ki bodo sprejeti za rešitev vprašanj nelikvidnosti v gospodarstvu, omogočili, da se v prihodnjem letu poveča kosmati družbeni produkt za 6,5 do 7,5 odstotka, povečanje proizvodnje pa od 9 do 10 odst. Zvezni izvršni svet posebno opozarja na potrebo, da se v prihodnjem letu gospodarsko ne obremenjuje z novimi dajatvami in v zvezi s tem, da bi morala biti politika družbenopolitičnih skupnosti usmerjena na to, da bo povečanje proračunske in splošne potrošnje manjše od povečanja nacionalnega dohodka. Zvezni izvršni svet nalaga pristojnim organom, da do kraja leta predložijo ukrepe, ki bodo omogočili zmanjšanje plačilne bilance v prihodnjem letu.

Predsednik republike maršal Tito je s soprogo in drugimi visokimi državnimi funkcionarji obiskal danes Šabac, kjer je v kemični tovarni «Zorka» spustil v pogon nove naprave za proizvodnjo žveplene in fosforne kisline in umetnih gnojil. Nato se je predsednik Tito s soprogo in ostalimi gosti udeležil slovesne seje delavskega sveta «Zorke», zatem pa se je razgovarjal z zastopniki političnega kolektiva Šabca. Tito se je v svojem govoru dotaknil raznih notranjepolitičnih in gospodarskih vprašanj. Pri tem je omenil nekatera mnenja v inozemstvu, češ da Zveza komunistov ni enotna, da so nekateri usmerjeni na zahod, drugi pa na vzhod. «Mi nismo ne za zahod ne za vzhod, temveč vodimo svojo politiko — je poudaril Tito in dodal — da bo Jugoslavija kot neuvrščena država nadaljevala dosedanjo politiko skupno z državami, ki ne pripadajo blokom.» Glede notranjepolitičnega položaja, je Tito dejal, da se je med svojim obiskom v raznih krajih Jugoslavije prepričal, da ni večjih problemov in da se pogostoma nekatera vprašanja po nepotrebnem dramatizirajo in povečujejo. Želim poudariti, je dejal Tito, da ni nobenih medrepubliških in mednacionalnih problemov, ki bi lahko pretresli našo deželo. S stanjem v naši državi sem zadovoljen, medrepubliški odnosi so dobri, je izjavil Tito.

B. B.

Lodge predlagal odložitev seje pogajanj za Vietnam

PARIZ, 23. — Na današnji seji pariških pogajanj za Vietnam je prišlo do nepričakovanega incidenta: po intervencijah hanojskega delegata Thyja in predstavnice začasne revolucionarne vlade gospe Thi Binh je šef ameriške delegacije Cabot Lodge, namesto da bi prebral običajno izjavo, predlagal prekiniti sejo in jo odložiti na prihodnji četrtek. Svoj predlog je utemeljil s trditvijo, da so se delegati «druge strani» izražali na žaljiv način in da je v takih pogojih nemogoče govoriti o pravih pogajanjih.

Izjave ameriškega delegata so presenetile politične opazovalce, ki jih ni prepričalo Lodgevo utemeljevanje svojega predloga. Opazovalci menijo, da je vzrok za predlog o odložitvi sestanka nekje drugje: predsednik Nixon bo namreč na napovedani tiskovni konferenci 3. novembra nakazal nove smernice svoje politike v Vietnamu in je zato do tedaj nemogoče, da bi pogajanja zabeležila kakršenkoli napredek.

U Tantova posianica ob 25-letnici ustanovitve OZN

NEW YORK, 23. — Generalni tajnik OZN U Tant je danes objavil poslanico ob priliki jutrišnje 24. obletnice ustanovitve mednarodne organizacije. U Tant v poslanici ugotavlja, da je v 24 letih svojega obstoja organizirana mednarodna skupnost opravila široko delo ter rešila številne politične, gospodarske, družbene in humanitarne probleme, da je pa še daleč od tega, da uresniči cilje, ki si jih je zastavila ob ustanovitvi: mir, blagostanje in družbena pravica za vse ljudi, se pravi življenje, ki bi ga bilo vredno živeti.

Generalni tajnik OZN omenja nato vsa zla, ki še tarejo človeštvo — vojno, tek k oboroževanju, kršitve človečanskih pravic, predvsem v Južni Afriki, lakoto, bedo, bolezni in naraščajoče zastrupljevanje prirodnega ambienta, v katerem živimo — ter podčrtuje slabo voljo vlad, ki so, kljub svečanim obvezam, čedalje bolj gluhe na pozive mednarodne skupnosti. U Tant poziva vse državljane sveta, naj pripomorejo k spremembi sedanjega ogrožujočega razvoja položaja ter naj preprečijo, da bi se svet še naprej pomikal proti katastrofi, ki bi se utegnila usuti nanj v prihodnjih letih.

U Tant poudarja, da so vsi ljudje, brez razločkov narodnostne pripadnosti ali družbenega izvora, člani iste družine in deležni iste usode ter zaključuje svojo poslanico s trditvijo, da je huda in moreča zaskrbljenost, zaradi katere je pred 24 leti prišlo do ustanovitve OZN, dandanes še bolj utemeljena kot tedaj.

ZARADI NEPOPUSTLJIVOSTI «CONFINDUSTRIE»

Kovinarski sindikati sklenili zaostriti boj po drugem sestanku z industrijci

Incidenti v Milanu pred sedežem družbe «Montecatini-Edison» - Spor v podjetju «Pirelli» se širi na evropsko raven - Stavka uslužbencev avtobusnih podjetij

RIM, 23. — Nova runda pogajanj med kovinarskimi sindikati in zvezo industrijcev ni rodila zaželenih sadov in posledica tega bo še močnejši val stavk v državi. To so že napovedala tajništva treh sindikatov kovinarske stroke, ki v tej «vroči jeseni» nastopajo strogo enotno. Predstavniki «Confindustrie» so namreč spet poskusili zavlačevati z resno razpravo o štirih bistvenih točkah «listine zahtev» kovinarskih delavcev, glede katerih so sindikati že izjavili, da so prvi pogoj za podpis nove delovne pogodbe. Gre v prvi vrsti za pravico do dopolnilnega sporazumevanja v tovarnah samih, kar daje delavskemu razredu v Italiji možnost stalnega poseganja v gospodarski razvoj posameznih podjetij, hkrati pa daje delavcem jamstvo, da ne bodo uspehi nekajmesečnega sindikalnega boja zamrznjeni s pomočjo politike cen, draginje, drugih družbenih stroškov itd. Poleg tega pa ima zahtevana pravica tudi važno politično vlogo, saj pripisuje delovnim kolektivom v tovarnah dejansko in neformalno oblast v tovarnah, pristojnosti, za katere sindikati menijo, da so dozorele, delodajalci pa, da kršijo doslej neosporovano premoč meščanstva.

Pogajanja z zvezo industrijcev se bodo nadaljevala, zaradi nekih splošnih izjav predstavnikov delodajalcev, da so pripravljeni nadaljevati razpravo, v petek 31. oktobra. Sindikalne organizacije pa so medtem oklicale nadaljnjih 24 delovnih ur (tri dni) efektivnih stavk v naslednjih dveh tednih. Gre v bistvu za program razčlenjenih kratkotrajnih prekinitev dela, ki so se izkazale kot zelo uspešno sredstvo pritiska. Med temi prekinitvami dela bodo delavci v tovarnah sklicali splošne skupščine, na katerih bodo razpravljali o načinu nadaljevanja boja, poleg tega pa bodo skupine kovinarjev prihitele na splošno zborovanje in demonstracijo v Rim.

Sindikalne organizacije so izrekle o ponudbah zveze industrijcev skrajno negativno mnenje, pri tem pa še posebej poudarile, da ne sprejemajo nikakršnih omejevanj pravice sklicevanja skupščin v obratih.

Med stavkami v raznih italijanskih pokrajinah je prišlo tudi do nekaj pomembnih incidentov, ki jih je izzvala, kot poročajo sindikati, «pretirana prisotnost policijskih sil pred sedeži delodajalskih organizacij in napetost, ki so jo povzročali».

Tako je v Milanu prišlo do močnega spopada delavcev pred podjetjem «Montecatini Edison», med katerim so policisti odvrgli več solzilnih bomb, pretepli dva sindikalista in povzročili več ranjenj. Do incidentov je prišlo, ker so policisti posegli, medtem ko so delavci protestirali pred sedežem družbe «Montecatini Edison», ki je lastnica družbe «Farmitalia».

Sindikalne organizacije so popoldne izdale sporočilo, v katerem so ostro obsodile zadržanje policijskih sil in pri tem poudarile, da bi do incidentov ne prišlo, če bi policija ne posegala v sindikalne spore.

Že več kot tri mesece traja spor med delavci in upravo podjetja «Pirelli», ki je včeraj prešel v novo pomembno obdobje, ki objektivno pomeni mednarodno širjenje nastopa proti temu evropskemu monopolu. V Milanu so se namreč sestali sindikalni predstavniki uslužbencev podružnic v drugih evropskih državah in sklenili nastopiti v solidarnost s svojimi delovnimi tovariši.

V poslanski zbornici je medtem prišlo do živahne razprave v zvezi z dogodki v Bergamu, kjer so delavci nastopili proti stavkokazom in protestirali pred uredništvom krajevnega dnevnika.

Predstavniki državnih uslužbencev in minister za delo Donat Cattin so se sestali in se sporazumeli za rešitev nekaterih bistvenih vprašanj, zaradi česar državni uslužbenci ne bodo stavkali.

Ves dan pa so stavkali zidarji in uslužbenci opekarn. Danes pa stavkajo uslužbenci avtobusnih podjetij. Prekinila so se tudi pogajanja za obnovitev delovne pogodbe bančnih uradnikov.

PRVA SEJA NOVE ZAHODNONEMŠKE VLADE

Zunanji minister liberalec Walter Scheel bo nadaljeval z dosedanjo zunanjo politiko

Tako je izjavil, ko mu je Brandt izročil zunanjepolitične posle - Komentarji o novi zahodnonemški vladi v Jugoslaviji, Poljski, SZ in Češkoslovaški

BONN, 23. — Nova zahodnonemška koalicijska vlada je imela včeraj prvo sejo pod predsedstvom kanclerja Willyja Brandta. Prav tako so včeraj ministri posamezno prisegli pred predsednikom poslanske zbornice, kancler Brandt pa je člane nove vlade predstavil predsedniku republike Gustavu Heinemannu.

Willy Brandt je včeraj na zunanjem ministrstvu predal svoje posle, kot bivši zunanji minister, novemu zunanjemu ministru Scheelu. Ob tej priložnosti je Brandt poudaril,, da nova vlada ne bo spremenila dosedanje politike Zvezne republike Nemčije. Novi zunanji minister pa je zagotovil, da bo skrbel za nadaljevanje dosedanje nemške zunanje politike, hkrati pa poudaril, da ji bo dal novega zagona.

V zvezi z novo socialdemokratsko-liberalno vlado, so nastale nekatere spremembe tudi na nekaterih visokih mestih v vladi. Tako je dosedanji glasnik Kiesingerjeve vlade Diehl podal ostavko. Na njegovo mesto je bil imenovan dosedanji namestnik glasnika vlade, socialdemokrat Achler. Diehla bo Brandt imenoval za zahodnonemškega veleposlanika v Delhiju.

«Verujemo, da bo nova vlada v Bonnu dala prispevek k napredku mednarodnega sodelovanja posebno v Evropi,» je izjavil na današnji tiskovni konferenci zastopnik državnega tajništva za zunanje zadeve SFRJ Dragoljub Vujca na vprašanje našega dopisnika, kako državno tajništvo ocenjuje spremembo v Bonnu. Upoštevajoč izjave, ki so jih do sedaj dali novi kancler W. Brandt in druge vodilne osebnosti nove bonske vlade, je nadaljeval Vujca, je moč pričakovati, da bo Zvezna republika Nemčija še naprej nadaljevala z napori za zboljšanje dvostranskega sodelovanja z Jugoslavijo in za rešitev odprtih vprašanj. Na tem področju so bili že doseženi določeni rezultati od ponovne vzpostavitve diplomatskih odnosov med Jugoslavijo in Zahodno Nemčijo, je ugotovil zastopnik državnega tajništva.

Sodeč po komentarjih jugoslovanskih listov, ni od prehoda oblasti od krščanskih demokratov na socialdemokrate pričakovati neke večje spremembe v zunanji politiki Zahodne Nemčije, čeprav se pričakuje, da se bo nova vlada odločnejše zavzemala za izboljšanje odnosov z vzhodom, kar je bilo tudi v programu bivše «velike koalicije», v kateri je bil sedanji kancler zunanji minister. Ne izključuje se tudi možnost, da bo vlada Willyja Brandta skušala najti neki «modus vivendi» z Vzhodno Nemčijo. Čeprav po mišljenju Beograda je težko pričakovati, da bi nova vlada opustila stališče prejšnjih vlad glede vprašanja meja, oborožitve in evropske varnosti. V Beogradu menijo, da bo sprememba v Bonnu vendarle ustvarila ugodnejše ozračje in s tem tudi nove možnosti za nadaljnje popuščanje napetosti.

Zaradi najavljene stavke tiskarjev naš list v nedeljo ne bo izšel. V nadomestilo bomo naročnikom in čitateljem nudili jutrišnjo — sobotno — številko v nedeljskem obsegu.

Moskovska «Pravda» piše, da bo prihodnost pokazala, v kakšni meri se bodo Brandtovi realistični pogledi izražali v političnem programu in dejavnosti nove bonske vlade. V članku, ki ga je «Pravdi» poslal dopisnik iz Bonna in v katerem je prvi širši komentar, ki je bil objavljen v Sovjetski zvezi po sestavi nove vlade, je med drugim rečeno, da je dal Willy Brandt med volilno kampanjo vrsto pozitivnih izjav v zvezi z zunanjo politiko. Poleg komentarja, «Pravda» objavlja tudi kratko biografijo novega zahodnonemškega kanclerja.

V Varšavi so danes precej dobro ocenili izvolitev Willyja Brandta za predsednika vlade, zlasti pa še njegove prve izjave o politiki do Poljske in vzhodnih držav. Televizijski komentator je včeraj zvečer izjavil, da je Poljska z zanimanjem sprejela Brandtove izjave glede možnosti vzpostavitve diplomatskih odnosov med Bonnom in Varšavo. Glede napovedi, da bo nova zahodnonemška vlada podpisala pogodbo proti širjenju jedrskega orožja, je komentator dejal: «To so spodbudne besede, pričakujemo pa, da se bo nova vlada lotila dela.» Komentator je nato ugotovil, da imata «Willy Brandt in mala koalicija možnost, da odpreta novo dobo, dobo sporazuma, stvarne politike, normalizacije odnosov s Poljsko in Vzhodno Nemčijo, se pravi dobo, ki bo lahko odprla vrata dejanski mednarodni pomiritvi».

Manj pozitivni pa so komentarji v Pragi. Namestnik ravnatelja Rude Pravo Sverčina, je izjavil po televiziji: «Če je Willy Brandt kancler enakega mnenja kot W. Brandt minister, si ni mogoče delati utvar o morebitni spremembi nemške zunanje politike». V tej zvezi se je Sverčina skliceval na izjave zunanjega ministra Brandta o mejah iz leta 1937 in novih pogojev, ki so nastali po drugi svetovni vojni. Kljub temu pa je češkoslovaški komentator poudaril, da novi kancler in nova vladna koalicija prinašata nove elemente v nemški politiki, hkrati pa se je vprašal, do kod bo Willy Brandt odgovoril na pričakovanja, ki spremljajo njegov prihod na oblast.

Čestitke Ribičiča Willyju Brandtu

BEOGRAD, 23. — Predsednik ZIS Mitja Ribičič je brzojavno čestital Willyju Brandtu ob izvolitvi za kanclerja ter izrazil prepričanje, da bo nova vlada pod njegovim vodstvom vložila nadaljnje napore za še boljše odnose med Zahodno Nemčijo in Jugoslavijo in s tem prispevala k stvari miru in napredku ter sodelovanja v Evropi. Podobno prepričanje je izrazil tudi državni tajnik za zunanje zadeve Mirko Tepavac v svoji brzojavni čestitki novemu zahodnonemškemu zunanjemu ministru Waltherju Scheelu.

HUDA POLITIČNA KRIZA NA SREDNJEM VZHODU

Napetost med Libanonom in arabskimi državami zaradi vojaških napadov na palestinske komandose

Libanonski vladni predsednik odstopil - Zaprta meja s Sirijo - Policijska ura v Bejrutu in drugih mestih - Protilibanonske demonstracije v arabskih prestolnicah

BEJRUT, 23. — V Libanonu je predvčerajšnjim izbruhnila huda politična kriza, ki bo imela težke posledice na ves položaj na Srednjem vzhodu. Libanonski ministrski predsednik Rašid Karame je odstopil, libanonsko - sirska meja je zaprta, odnosi med Libanonom in drugimi arabskimi državami so izredno napeti.

Kriza je izbruhnila zaradi zaostritve že več časa trajajočega spora med libanonskimi oblastmi ter organizacijami palestinskih komandosov, ki delujejo na libanonskem ozemlju. Libanonske vojaške oblasti so sprožile celo vrsto oboroženih napadov proti palestinskim komandosom, ki so terjali številne žrtve na obeh straneh.

Poročila o spopadih med vojsko in komandosi so dokaj nejasna in nasprotujoča. Palestinci trdijo, da so libanonske enote obkolile včeraj neko postojanko komandosov, od katerih so kakih sto aretirali. Oboroženi spopadi so se praktično začeli že v ponedeljek ter so se nadaljevali do danes. Egiptovska tiskovna agencija je sporočila, da je bilo 14 palestinskih partizanov ubitih in 25 ranjenih. Ista agencija je tudi sporočila, da so se morali ponekod Palestinci istočasno boriti proti libanonski vojski in proti izraelskim četam Organizacija za osvoboditev Palestine pa je v Damasku sporočila, da je bilo ubitih 40 partizanov.

Verzija libanonskega vojaškega poveljstva je, da je do incidentov prišlo, ker so nekateri komandosi kršili sporazum, po katerem je partizanom prepovedan vstop na nekatera področja ob libanonski meji. Poročilo poveljstva trdi, da je libanonska vojska obkrožila komandose, ki se niso hoteli pokoriti ukazu, naj se umaknejo. Istočasno so odgovorne oblasti skušale stopiti v stik s predstavniki Organizacije za osvoboditev Palestine ter z drugimi palestinskimi voditelji v raznih arabskih prestolnicah, vendar brez pozitivnih rezultatov. Poročilo obtožuje komandose, da so začeli streljati na vojake, od katerih je bil eden ubit in trije ranjeni, medtem ko so imeli Palestinci 4 mrtve in 6 ranjenih.

Vladni predsednik Karame se je včeraj sestal s predsednikom republike Charlesom Heloujem, kateremu je sporočil svoj sklep, da se umakne s položaja premiera. Predsednik Karame je sicer že pred meseci podal ostavko, še vedno pa je začasno predsedoval vladi v pričakovanju ureditve krize. Včeraj pa je Karame izjavil, da bo opustil vsakršen poskus, da bi sestavil novo vlado.

Karame je izrazil svoje nesoglasje z libanonsko vojaško akcijo proti palestinskim komandosom ter dejal, da se vojaške oblasti niso z njim o tem posvetovale. Zato je dejal, da si ne more prevzeti odgovornosti za incidente, ter je podprl boj palestinskega ljudstva, rekoč, da «moramo naperiti vse puške proti sionizmu in imperializmu». Karame je tudi pozval libanonsko ljudstvo, naj ne dopusti «agentom in sionistom, da bi spodkopali varnost države in kovali zarote proti Arabcem».

Včeraj so v Bejrutu sporočili, da je Libanon zahteval sklicanje sveta Arabske zveze, ki naj preuči problem palestinskih komandosov. Če se svet ne bo sestal, bo Bejrut zahteval vpis vprašanja v dnevni red sestanka zunanjih in obrambnih ministrov arabskih držav, ki bo 8. novembra v Kairu.

Včeraj so se tudi sestali v Bejrutu libanonski muslimanski voditelji pod predsedstvom Hasana Khaleda, libanonskega velikega muftija. Odobrili so izjavo, v kateri izražajo svojo popolno podporo dejavnosti palestinskih komandosov ter obsojajo vsakršno nasprotovanje tem dejavnostim.

Položaj v libanonskih mestih je napet. Vojska nadzoruje vse glavne ceste, medtem ko po mestnih ulicah krožijo vojaške patrulje. V Bejrutu in v drugem največjem libanonskem mestu Tripolisu je prišlo do masovnih demonstracij, na katerih so demonstranti obsojali napad na palestinske komandose. V Bejrutu in Tripolisu so uvedli policijsko uro, medtem ko je izredno napeto v številnih taboriščih palestinskih beguncev na libanonskem ozemlju. Libanonski notranji minister je priznal, da je prišlo v Bejrutu, Tripolisu in Sidonu do «poskusov manifestacij», vendar je izključil, da bi prišlo do spopadov med policijo in demonstranti. Minister je dejal, da so oblasti sprožile ukrepe za zatiranje demonstracij ter dejal, da so ti ukrepi dosegli svoj cilj. Dodal je, da protestna gibanja niso koristna za nikogar.

Spopadi med vojsko in komandosi so znatno oslabili odnose med Libanonom in drugimi arabskimi državami. Kot prva je Sirija zaprla mejo z Libanonom, medtem ko je v številnih drugih arabskih prestolnicah prišlo do velikih protilibanonskih demostracij. Predsednik Naser je poslal libanonskemu predsedniku Heloouju poslanico, v kateri izraža svojo zaskrbljenost nad položajem, ter prosi Helouja, naj posebno nastopi ter prepreči razširitev spora. Istočasno je egiptovski vladni glasnik Meghid izjavil, da ZAR obžaluje napade proti arabskim partizanom, ki se v Libanonu bojujejo proti Izraelcem.

Libija je odpoklicala svojega veleposlanika v Bejrutu ter je predložila arabski zvezi protest proti Libanonu. Sicer pa je libijski veleposlanik izjavil, da njegov povratek domov še ne pomeni prekinitve odnosov med obema državama.

V Alžiriji je predsednik Boumedien v svojem govoru nakazal možnost prekinitve stikov z Libanonom. «Prijateljstvo in bratstvo sta nemogoča, je dejal, ko arabske roke na arabski zemlji prelivajo arabsko oziroma palestinsko kri. «Alžirski predsednik je tudi obsodil napad na komandose.

V Bagdadu se je četrt milijona ljudi udeležilo protilibanonske demonstracije ter podprlo sklep iraške vlade, da protestira proti libanonski vojaški akciji. Podobne demonstracije so bile tudi v Damasku in v Amanu, kjer je med množico po nesreči eksplodirala bomba, ki jo je imel s sabo neki palestinski partizan. 38 oseb je bilo ranjenih.

Srednjevzhodna tiskovna agencija je sporočila, da je libijski voditelj El Kadhafi skušal organizirati razgovor med libanonskim predsednikom Heloujem in načelnikom Organizacije za osvoboditev Palestine Arapatom. V ta namen je El Kadhafi povabil Helouja, naj pride v Libijo, kjer naj se sestane z Arafatom. Po pisanju agencije je Helou odbil poziv zaradi sedanjega položaja v Libanonu. Sicer pa je Arafat že včeraj, kot piše kairski list «Al Akhar» izjavil, da se ne bo pogajal z Libanonom.

Arafat je včeraj predsedoval sestanku voditeljev palestinske osvobodilne organizacije, na kateri so sklenili pozvati voditelje arabskih držav in vlad, naj posredujejo, da bi v Libanonu ustavili akcijo proti palestinskim komandosom.

Na meji med Sirijo in Libanonom je prišlo do nekaterih spopadov, ko so skupine komandosov, oblečene v vojaške uniforme in s tipičnim arabskim pokrivalom, prekoračile mejo in napadle tri libanonske obmejne postojanke. Komandosi so ranili nekega stražnika in ugrabili 24 agentov libanonske policije. Gibanje Al Fatah si je prevzelo odgovornost za današnje napade ter sporočilo, da bodo ujete Libanonce kmalu osvobodili. Odporniška organizacija je izdala poročilo, v katerem trdi, da «palestinska revolucija ne bo nidkar sodelovala v boju proti libanonskemu ljudstvu. Če so elementi revolucije ugrabili nekaj naših bratov v osebah libanonskih varnostnih agentov — nadaljuje poročilo — je bilo to zato, da bi dokazali libanonskim voditeljem, da je palestinska revolucija sposobna odgovoriti s silo.»

Atentati v Hajfi

HAJFA, 23. — V zadnjih 24 urah je bilo v Hajfi opravljenih šest bombnih atentatov proti stanovanjskim hišam. Neka ženska je bila ubita, številne osebe pa so bile ranjene. Na desetine Arabcev je policija aretirala. Palestinska organizacija «Al Assifa» je prevzela odgovornost za atentate ter objavila sporočilo, v katerem je rečeno, da je šlo za represalijo proti Izraelu, ki z dinamitom ruši stanovanja Arabcev.

V Tel Avivu je vladna predsednica Golda Meir obsodila atentate ter izjavila, da «bo Izrael znal najti način, da kaznuje vse teroriste in zločince».

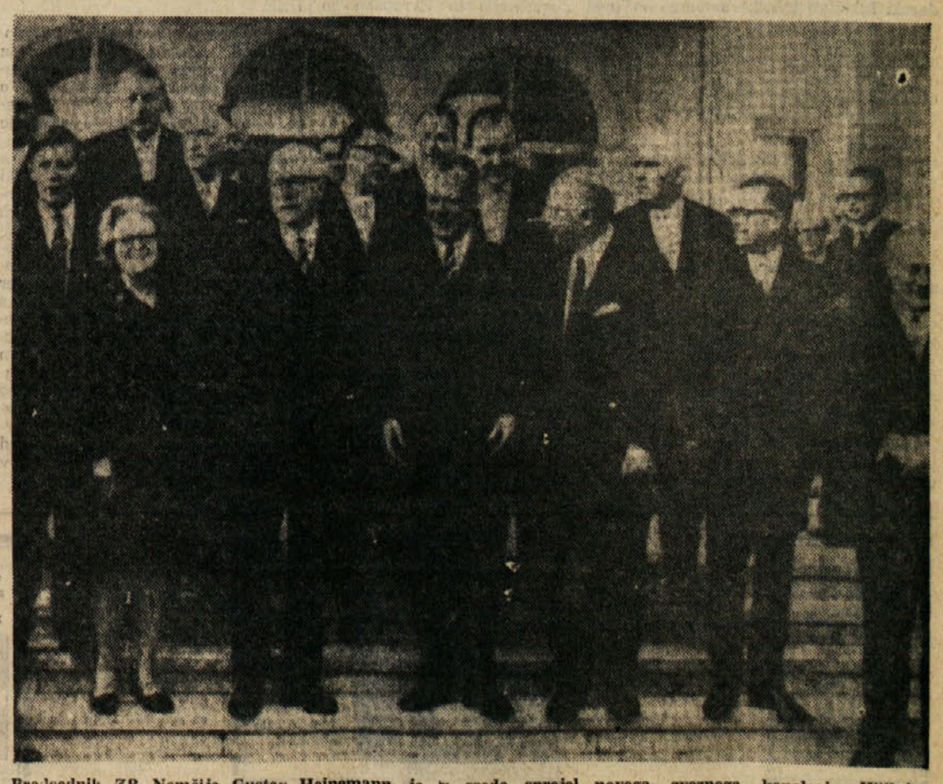

Predsednik ZR Nemčije Gustav Heinemann je v sredo sprejel novega zveznega kanclerja Willyja Brandta in člane njegove vlade

NA MEJNEM PREHODU SFRJ - AVSTRIJA VIČ - RABENSTEIN

V sredo so izročili prometu nov most

Uradni predstavniki slovenske in koroške vlade so v sredo slovesno izročili prometu novi most ter na novo urejeno sodobno carinsko ploščad na jugoslovansko - avstrijskem mejnem prehodu Vič - Rabenstein. Slavnostna govora sta imela član Izvršnega sveta Slovenije Boris Vadnjal in namestnik koroškega deželnega glavarja dr. Walther Weissmann.

Namestnik koroškega deželnega glavarja dr. Weissmann je med drugim poudaril, da je gradbena izvedba tega mednarodnega objekta potekla v pravem evropskem duhu sodelovanja, ko se je bilo mogoče v najkrajšem času zediniti o skupnem delu, delitvi stroškov in sami izvedbi. Član Izvršnega sveta Slovenije Boris Vadnjal je ob tej priložnosti obudil misel, ki je bila izrečena pred dobrim tednom dni na slovesnosti ob otvoritvi mostu v Radgoni. Poudaril je, da sta predsednika Tito in Jonas s svojo prisotnostjo dala poseben pečat takratni slavnosti, s tem pa tudi obvezo, da se bodo odnosi med državama še nadalje razvijali in izboljševali. Čez prehod, je dejal Boris Vadnjal, se bodo pretekale vse večje reke ljudi. Prav medsebojno spoznavanje pa je tisto, kar vodi k prijateljstvu in prijateljstvo je tisto, kar zavezuje politike, da ustvarjajo pogoje za utrjevanje miru in sožitja med narodi. Prepričan sem, da bomo v kratkem dosegli sporazum o nadaljevanju gradnje tourske ceste s predorom pod Karavankami, kakor tudi do rešitve za povečano blagovno menjavo. Če bodo naše želje tako jasne in odkrite kot so bile doslej, bomo vse to kar danes načrtujemo, v bližnji prihodnosti tudi lahko uresničili. In tudi ta slovenost naj ugradi ponovni kamen v zgradbo miru in prijateljstva med narodi, je na koncu dejal Boris Vadnjal.

Novourejeni mejni prehod je edini med Koroško in Slovenijo, ki je brez večjih strmin, saj teče trasa po naravno zglajeni dravski brazdi in je zato prevozna tudi pozimi. Lani je bilo na dravograjskem mejnem prehodu 3,8 milijona prehodov, letos jih napovedujejo precej več, saj je z zgradnjo mosta odpravljeno še zadnje ozko grlo. Namesto starega se boči čez mejo novi, 9 metrov široki most, za njim pa se odpira širok asfaltni trak v Labodsko dolino.

Proces o vajontski tragediji

Tožilec zahteva za sedem obtožencev po 21 let zapora

L'AQUILA, 23. — Državni tožilec dr. Armando Troise je predvčerajšnjim zaključil svoj govor na procesu proti sedmim osebam, ki so jih obtožili v zvezi s tragedijo Vajont številnih zločinov. Tožilec je zahteval 21 let in 4 mesece zapora (4 leta zaradi usada, 5 let in 4 mesece za povodenj in 12 let za večkratni nenamerni umor) za sedem obtožencev, in sicer za načelnika hidroelektričnih gradbenih del SADE in podravnatelja ENEL-SADE Alberiga Biadena, načelnika proučevalnega urada SADE Dina Toninija, glavnega ravnatelja SADE Roberta Marina, izvedenca in svetovalca SADE Augusta Ghettija, predsednika IV. odseka višjega sveta za javna dela in člana komisije, ki je kolavdirala vajontski jez Pietra Frosinija, generalnega nadzornika za javna dela in člana vajontske komisije Curzia Batinija, generalnega nadzornika za javna dela pri višjem svetu in člana vajontske komisije Francesca Sensidonija. Tožilec je nadalje zahteval devet let zapora za načelnika urada za javna dela v Bellunu Alma Violina. Nadalje je zahteval naj civilno odgovarjajo za povzročeno škodo Montedison (ki je prevzela SADE), ENEL v osebi ravnatelja Vita de Cagna in ministrstvo za javna dela v osebi sedanjega ministra. Razprava se bo nadaljevala v ponedeljek z govori branilcev.

Povsod prisrčno sprejeti

Sovjetski kozmonavti v Moskvi in... Houstonu

MOSKVA, 23. — Včeraj so z vsemi častmi sprejeli na letališču Vukovo sovjetsko vesoljsko trojko, ki je iz Bajkonurja prišla v Moskvo z orjaškim medcelinskim potniškim letalom «Il 62». Kozmonavte so pozdravili predsednik Podgorni, tajnik stranke Brežnjev, prvi minister Kosigin, obrambni minister general Grečko in številni predstavniki diplomatskega zbora.

HOUSTON, 23. — Sovjetska kozmonavta Berevogoj in Feoktistov, ki sta prišla na obisk v ZDA na povabilo Franka Bormana, sta prispela v Houston, kjer sta si ogledala vesoljski center. Sovjetska častnika sta tudi pokusila hrano, ki jo uživajo ameriški kozmonavti med poletom v vesolju. Oba sta tudi preizkušala «simulator poleta» in sta prikazala spojitev v zraku med Luninim «modulom», ki ga je upravljal Berevogoj in matično ladjo, ki jo je vodil Feoktistov.

ZARADI ŽALITVE PREISKOVALNE KOMISIJE

Zvezna tiralica proti Sinatru?

Znani pevec «ne ve, če sploh obstaja organizirano podzemlje»

NEW YORK, 23. — Sodna oblast Neww Jerseya proučuje kakšen postopek naj sproži proti Franku Sinatri. Ker se pevec in filmski igralec ni predstavil državni komisiji, ki raziskuje udejstovanje organiziranega podzemlja, so izdali tiralico, ki pa velja le za New Jersey. Če se hoče Sinatra izogniti sitnostim in predvsem aretaciji, je dovolj da ne stopi na ozemlje te države, kjer ima sicer stalno bivališče. Sodna oblast lahko obtoži Sinatro žalitve preiskovanlega organa, za kar ga lahko obsodijo na šest mesecev zapora. Ker pa se zavedajo, da bo pevec storil vse, da se izogne zaporu, premišljujejo, če bi zahtevali od zveznih sodnih oblasti izstavitev drugega zapornega naloga, ki bi veljal za celotno ozemlje Amerike.

V pozivu na zaslišavanje, katerega je Sinatra kratkomalo ignoriral, niso bili navedeni razlogi. Vendar se ve, da so zvezni organi nadzorovali pevca predvsem zaradi prijateljskih stikov s predstavniki podzemlja in še najbolj s Samom Giancarnom, bivšim vodjem «Cosa nostra» v Chicagu, ki je trenutno v «begunstvu» v Mehiki.

Že 1963. leta je komisija za hazardne igre države Nevada preklicala veljavnost obrtnega dovoljenja hotelu - igralnici, ki je bil delno last Sinatre. Do preklica je prišlo, ker je filmski igralec nudil zatočišče Giancarnu.

Sinatra, vsaj, tako kaže, nima namena, da bi se odzval pozivu preiskovalne komisije New Jerseya. Včeraj je izjavil, da je pripravljen priti na zasebno zaslišavanje, nikakor pa ne pristane na zaslišavanje med javno razpravo preiskovalnega organa. Pevec je tudi izjavil, da ne ve nič o organiziranem podzemlju v New Jerseyu ter je pripomnil, da ne ve niti če po dobna organizacija sploh obstaja».

VATIKAN, 23. — Sveta stolica je uradno kategorično zanikala vest, ki se je prejšnje dni pojavila v tisku, po kateri naj bi bil bivši kancler zahodnonemške republike Kurt G. Kiesinger med nacizmom vatikanski tajni agent.

FRANČEK SAJE

V vrhovih belogardističnega narodnega izdajstva

Na to pobudo je Marko Kranjc, tajnik SLS, odgovoril, da sta že dva foruma: uprava SLS za strankine zadeve in Slovenska zveza «za obče narodne zadeve». (Kranjčevo pismo 29.7.1943.)

Ko je Kranjc 11. avgusta sporočil dr. Cirilu Žebotu, naj pride s Cesarjem k njemu, da bodo nadaljevali zadnje razgovore, mu je Žebot «po sklepu» stražarskega vodstva naslednji dan odgovoril:

«Brezplodnih razgovorov je dovolj. Problem je jasen: gre za rešitev SLS, ki niti še sedaj, v usodnih urah, nima pravega slovenskega programa niti kakega vodstva, ki bi moglo politično združiti in voditi vse aktivne slovenske katoliške sile. Odgovornost leži na vaši upravi.

Nadaljnji razgovori so možni samo na gornji osnovi.»

Pogajanja so se razbila. Stražarji so nadaljevali svojo ločeno pot, napadali klerikalno politično vodstvo in krepili svoj položaj v beli gardi.

O razmerah v klerikalnih vrstah in sploh v belem taboru je neki stražar «Oskar» 11. avgusta 1943 med drugim poročal svojemu zaupniku v inozemstvo:

«Razdrobljenost nasega političnega vodstva ima res tudi eno dobro plat, kakor pravite; res izgleda, da se do Vašega prihoda ne bo izoblikovala nobena politična avtoriteta in to je velik plus (za Stražo — op. F.S.) Istočasno pa stvar sama zaradi tega veliko trpi. Lahko se namreč zgodi, da bo vajeti dobil Novak (major Karel Novak, Mihailovičev komandant Slovenije — op. F.S.) v roke, potem nas bo pa vse skupaj hudič vzel, še bolj po zadnjih dogodkih, ko Miha (dr. Krek — op. F.S.) v I (Londonu in emigrantski vladi — op. F.S.) ni znal biti kos položaju in je zaigral pozicije SLS.»

Sicer pa so pozicije klerikalne stranke in drugih meščanskih strank že zdavnaj dokončno zapravili njihovi voditelji doma s svojim odkritim in prikritim sodelovanjem z okupatorji in zatem z belogardističnim narodnim izdajstvom.

O novi politični opredelitvi in sploh razpoloženju slovenskega ljudstva je ing. Črtomir Negode, ki je s svojo skupino Stara pravda do konca leta 1941 sodeloval v Osvobodilni fronti, hkrati pa vzdrževal stike z vodstvom JNS, 20. maja 1942 med drugim poročal emigrantski vladi:

«Septembra so stvari že toliko dozorele, da so se tradicionalne stranke sporazumele v znanih šestih točkah, ki ste jih že objavili v Londonu. Vendar prave akcijske združitve še ni bilo. Mnogo časa so *tradicionalne stranke verjele v staro moč in podcenjevale hitro napredovanje OF* Bilo je storjenih več poskusov, da bi zbrali k istemu delu tudi obrobne skupine mlajše tvorbe (na primer mlado JNS), da bi pritegnili skupine, ki so bile bolj ali manj v opoziciji, s prejšnjim delom... *Volja po novem, radikalnem in revolucionarnem se je med ljudmi tako okrepila* (podčrtal F.S.), da so bili ti elementi že kar potrebni tradicionalnim strankam, ce naj se predstavijo v taki združitvi, da bo koga še vnela.»

Vrhovom liberalne buržoazije se je januarja 1942 posrečilo, da so okrog svoje JNS zbrali nekaj liberalnih skupin in jih povezali v Napredno delovno skupnost. Po ustanovitvi NDS sta se dr Natlačen in dr. Kramer hitreje pogajala o združitvi vseh reakcionarnih sil v razširjenem Narodnem odboru. Do nje je prišlo 21. marca 1942, ko so se pooblaščenci petih liberalnih skupin iz NDS, klerikalne stranke iz Gosarjeve klerikalne skupine ter desni socialisti sporazumeli o političnem gospodarskem in kulturnem sodelovanju.

Tako se je slovenska buržoazija vseh barv in odtenkov zedinila v Slovensko zvezo, da bi z združenimi močmi po vojni zopet prevzela oblast, ko bi med okupacijo s pomočjo fašističnih osvajalcev uničila Osvobodilno fronto slovenskega naroda in slovensko partizansko vojsko.

Združitev slovenske reakcije v Slovenski zavezi je predvsem terjal major Karel Novak, Mihailovičev komandant za Slovenijo, ki je opozarjal, da ne more prevzeti nobene akcije brez privolitve političnih predstavnikov.

Stražarji niso bili pritegnjeni v Slovensko zavezo. Ko so zvedeli za njeno ustanovitev, si je Cesar 26. marca zabeležil v dnevnik:

«Danes smo zvedeli od Stareta, da je sestavljeno novo vodstvo — 'Narodna zaveza za osvoboditev Slovenije'. V vodstvu so Lukman, Stare in Šolar za kat., inž. Mačkovšek in Cazafura za napredne demokrate in Jelenc (desni socialist — op. F.S.) ter učitelj Kumelj za levičarje (za Negodetovo Staro pravdo — op F.S.). To so se torej sestali pravi generali brez armade. Ljudi, še manj mladine od teh niče nima.»

Predstavnike tradicionalnih strank in novih skupin v Slovenski zavezi ni Cesar označil za generale brez vojske samo iz stražarskega omalovaževanja, temveč je bilo v tej oceni tudi precej resnice. Meščanske stranke so bili tedaj le še klavrni ostanki nekdanje veličine.

Zaradi šibkosti in nepovezanosti reakcionarnih sil, zlasti pa zaradi razširjenosti in čvrsti organizaciji Osvobodilne fronte, ki je zajela veliko večino slovenskega ljudstva, ni mogel Mihailović s svojimi zaupniki v Sloveniji dolgo organizirati četniških odredov. Šele ustanovitev Slovenske zaveze je majorju Novaku omogočila, da je začel resneje misliti na formiranje prvega odreda.

Ko je emigrantska jugoslovanska vlada pozvala preko londonskega radia, da se morajo vsi vojni ovezniki podrediti Mihailoviću, katerega je januarja 1942 imenovala za vojnega ministra in ga nato povišala v generala, so Slovenska legija, polvojaška organizacija klerikalne stranke, Sokolska legija in Pobratim ali Narodna legija, v kateri so bili klerikalni in liberalni desidenti, poslale po enega zastopnika v Mihailovićevo komando Slovenije.

Konec aprila 1942 je to «vojaško» poveljstvo sklenilo, da bo v borbo proti partizanom odposlalo četniški odred Slovenije ter pozvalo Slovensko, Sokolsko in Narodno legijo, da dajo ljudi in orožje za to vojsko...» (Smersujev govor o SL 8.7.1943.)

Slovenske protirevolucionarne sile so uspele šele sredi maja 1942 ustanoviti maloštevilno četniški odred, ki pa zaradi svoje šibkosti in razpoloženja ljudi še precej časa ni mogel začeti odkrit boj s partizansko vojsko.

Na osvobojenem ozemlju na Dolenjskem se je izdajal za partizansko enoto, se v miru organiziral kot «štajerski bataljon» in v dveh mesecih narasel na komaj sto mož. Skrivaj je lovil posamezne partizane in njihove somišljenike ter jih pobijal. Ko so bili četniki sredi julija 1942 razkrinkani, so pobegnili pod italijansko zaščito k Novemu mestu in kot «Legija smrti» ali «milizia volontaria anticomunista» odslej odkrito sodelovali z italijanskimi okupatorji v boju proti slovenski partizanski vojski.

Prvo oboroženo skupino za boj proti narodnoosvobodilnemu gibanju je že dva meseca prej kot Slovenska zaveza in Novakov štab sestavilo vodstvo Straže iz svojih članov.

V začetku okupacije je Straža sklenila, da je potrebno lojalno sodelovanje z italijanskimi okupatorji. Zaradi širjenja Osvobodilne fronte so sklenili, da je treba ljudem pokazati njeno nesmiselnost, ker bo v primeru zavezniške zmage osvoboditev prišla sama od sebe. Če pa jo bo treba pospešiti, bi do koncu vojne pretrgali kolaboracionizem in se uprli okupatorjem.

Najprej so širili ustno propagando proti narodnoosvobodilnemu gibanju, kmalu pa so začeli izdajati in širiti tudi letake. Tako so oktobra 1941 po univerzi in ljubljanskih gimnazijah razmetali letak s podpisom «Slovenska narodna dijaška mladina». V njem so pozivali:

«Slovenska dijaška mladina, upri se potuhnjenim sinovom črne teme, ki bi hoteli — ne zaradi slovenske bodočnosti, ampak zaradi internacionalističnega boljševizma — tvoj ljubljeni slovenski narod pahniti naravnost v samomorilsko smrt. Ven z vsakim poskusom zakrinkane komunistične propagande (komunistična «osvobodilna fronta», «partizani», «levičarska mladina» ipd.) iz naših šol!»

(Nadaljevanje sledi)

PISCU DRAME «ČAKAJOČ NA GODOTA» IN DRUGIH DEL

Nobelova nagrada za literaturo irskemu pisatelju S. Beckettu

Častno priznanje mu bo podelil švedski kralj 10. decembra letos

STOCKHOLM, 23. — Nobelovo nagrado za literaturo so danes podelili irskemu pisatelju Samuelu Beckettu za njegova dela in nove oblike romanov in gledaliških dram. Nagrado, 35.000 kron, bo Beckettu izročil 10. decembra letos, ob obletnici smrti Alfreda Nobela, švedski kralj Gustav VI. Beckett je drugi irski pisatelj, ki je bil nagrajen za literarno delo. 1923. leta je Nobelovo nagrado dobil pesnik in dramaturg W. B. Yeats, 1951. pa je Irec E. T. Walson dobil Nobelovo nagrado za fiziko.

Samuel Beckett se je rodil 1906. leta v Foxrocku blizu Dublina iz meščanske družine protestantske vere. Po diplomskem izpitu 1927. leta o francoski in italijanski literaturi na Trinity Collegeu v Dublinu, je šel v Pariz, kjer je bil lektor angleščine na Ecole Normale Superieure. Med bivanjem v francoskem glavnem mestu je posečal umetniške in literarne kroge in je postal prijatelj ter tajnik Jamesa Joyca.

Kot Joyce, je bil Beckett «težak» in ni naletel na razumevanje med množico gledalcev, kateri verjetno ni ugajal ton pesimizma in obupa. Vseeno pa je v zadnjih petnajstih letih prodrl in je postal ena prevladujočih figur svetovne literature. Dobil je številne nagrade in priznanja in je bil tudi večkrat med kandidati za Nobelovo nagrado, ki so mu jo letos končno upravičeno podelili.

ZARADI ROPA?

V Dallasu umor funkcionarja NASA

DALLAS (Texas), 23. — Policija v Dallasu išče neznanca, ki je ubil 46-letnega funkcionarja NASA Alberta Motta Chattena, katerega so našli s kroglo v glavi v okolici mesta.

Chattena, ki se je v torek vrnil iz Kalifornije, kjer je preživel dopust, je neznanec ubil s strelom v čelo, njegovo telo pa je pustil ob najetem avtomobilu s prižganim motorjem. Žrtev je bila zaposlena v vesoljskem centru v Goddardu. V Dallas je prišel na pogajanja z družbo «Texas Instruments», ki je ena največjih dobaviteljic NASA. Po mnenju policije je treba umor pripisati kakemu roparju.

Od srede na obisku

V Ljubljani petčlanska delegacija KPI za Veneto

LJUBLJANA, 23. — V Ljubljani se mudi na uradnem obisku pri centralnem komiteju Zveze komunistov Slovenije petčlanska delegacija deželnega komiteja KPI za Veneto. Delegacija je prispela v Slovenijo v sredo popoldne in je še isti dan začela pogovore s predstavniki CK ZKS. Pogovori so zajeli vprašanja o vlogi Zveze komunistov v slovenski družbi in o delu Zveze med bladino. Hkrati pa so razpravljali tudi o možnostih za razvoj sodelovanja med komitejema

Danes je italijanska partijska delegacija obiskala agrokombinat Barje pri Ljubljani S predstavniki kombinata so se pogovarjali o njegovem delu in o oblikah kooperacije s privatnimi kmeti. Popoldne so imeli gostje sestanek s predstavniki političnega aktiva mesta Ljubljane. Jutri bo delegacija italijanskih komunistov iz Veneta obiskala Novo mesto, kjer si bo ogledala tovarno zdravil «Krka» in tekstilno tovarno «Novotex». V obeh tovarnah se bodo italijanski gostje pogovarjali s predstavniki delavskih svetov o samoupravljanju, medtem ko se bo pogovor s tovarniškim vodstvom ZKS nanašal na vprašanja o položaju Zveze komunistov v podjetjih in o njeni vlogi. Delegacija se bo v Novem mestu sešla tudi s predstavniki občinske skupščine.

Zadnji dan obiska, v soboto, bo imela italijanska delegacija pogovore s člani CK ZKS o izvajanju gospodarske in družbene reforme, o samoupravljanju ter o kmetijski politiki v Sloveniji in v Jugoslaviji. Italijansko delegacijo spremljata na njeni poti po Sloveniji član stalnega dela konference ZKJ Ivan Renko in Mario Abram, direktor radia Koper.

IZ TRŽAŠKE KRONIKE

NOCOJ NA TRŽAŠKI UNIVERZI

Začetek dvodnevnega zasedanja o jugoslovanski zunanji trgovini

Predavala bosta prof. S. Pretnar in prof. L. Adamović - Jutri dopoldne okrogla miza v prisotnosti predstavnika EGS prof. G. Gianfranchija

V avli «F. Venezian» na gospodarski fakulteti tržaške univerze bo danes popoldne ob 18. uri napovedano zasedanje o problemih jugoslovanske zunanje trgovine, ki ga organizira tržaški Inštitut za proučevanje in dokumentacijo v vzhodnoevropskih državah ISDEE.

Zasedanje se bo zaključilo po nastopu dveh predavateljev iz sosedne republike in razpravi, ki bo sledila. Jutri dopoldne pa je na vrsti okrogla miza o istih problemih. Nocoj bosta na univerzi nastopila docent na pravni fakulteti ljubljanske univerze in ravnatelj zveznega patentnega urada iz Beograda prof. Stojan Pretnar in docent na gospodarski fakulteti zagrebške univerze in gospodarski izvedenec beograjskega Instituta za mednarodno politiko in gospodarstvo prof. Ljubiša Adamović. Prvi bo predaval o «Položaju in vlogi jugoslovanskih gospodarskih organizacij v trgovinski menjavi z zahodnimi tržišči», drugi pa bo razvil temo o «najnovejšem razvoju in perspektivah trgovinske izmenjave med Jugoslavijo in Evropsko gospodarsko skupnostjo». Obe predavanji bodo simultano prevajali v italijanščino. Kakor omenjeno, bo nato razprava, v katero bodo lahko posegli vsi prisotni.

Drugi del zasedanja pa bo jutri dopoldne v knjižnici I S D E E. Ob 10. uri se bo tu pričela okrogla miza, katere se bodo udeležili nekateri izvedenci in gospodarski operaterji iz naše dežele. Razprava se bo razvila okoli osnovne teme: «Furlanija - Julijska krajina kot mejno področje EGS, njena vloga v trgovinski menjavi med Vzhodom in Zahodom, sedanji problemi in možnosti razvoja v prihodnje». Poleg obeh jugoslovanskih gospodarstvenikov se bodo razprave udeležili načelnik ravnateljstva za zunanjo trgovino pri vodstvu EGS prof. G. Gianfranchi deželni odbornik za industrijo in trgovino prof. G. Dulci, zastopnik deželnega odborništva za načrtovanje dr. Š. Gasparo, ter nekateri docenti tržaške univerze in izvedenci IS DEE.

Za dvodnevno srečanje z jugoslovanskima znanstvenikoma vlada med tukajšnjimi poslovnimi in študijskimi krogi veliko zanimanje. To zanimanje je toliko večje, naglašajo pri ISDEE, ker je srečanje kmalu po obisku predsednika Saragata v Jugoslaviji, s čimer so se znatno okrepile prijateljske vezi med sosednima narodoma. Ob okrogli mizi bo izvedencem z obeh strani ponovno dana lepa priložnost, da ponovno vzamejo v pretres vrsto problemov, ki živo zanimajo našo deželo na eni ter slovensko in hrvatsko republiko, s katerima se tudi gospodarsko čedalje tesneje povezujemo, na drugi strani. V ospredju bodo v tem okviru zlasti problemi, ki se nanašajo na možnost sodelovanja med omenjenimi deželami v luči razvoja, ki ga bosta v prihodnje deležni trgovinska izmenjava med Vzhodom in Zahodom in okrepitev trgovinskih tokov v Sredozemlju.

Številne trgovine drop se sedaj množijo po italijanskih mestih z namenom, da vedno bolje rešijo vprašanje oblačenja. Gre za veliko mrežo trgovin, specializiranih v konfekciji in oblačilstvu za moškega, žensko in otroka

drop

Sto in ena trgovina prodajnega prostora

Šestintrideset tisoč kv. m prodajnega prostora
Dva tisoč štiristo metrov izložb
Nad milijon in petsto tisoč klientov
Zelo veliko novih drop v vašo korist.

O DVOJEZIČNEM ŠOLSTVU V PREKMURJU IN NA KOROŠKEM

Koroški Slovenci so proti odpravi dvojezičnega šolstva

Po objavi stališča slavističnega društva, naj bi v Prekmurju odpravili dvojezično šolstvo - Nastop obeh osrednjih organizacij koroških Slovencev

Kot pravi ljubljansko «Delo» od 22. t. m., sta slovenskemu slavističnemu društvu osrednji organizaciji koroških Slovencev poslali pismo, v katerem izražata zaskrbljenost zaradi resolucije o dvojezičnem šolstvu v Prekmurju, ki jo je slavistično društvo sprejelo na zadnjem občnem zboru. Pismo so podpisali dr. Jožko Tišler in dr. Reginald Vošpernik za Narodni svet koroških Slovencev in Rado Janežič ter dr. Franci Zwitter za Zvezo slovenskih organizacij. Pismo se glasi:

«Z začudenjem smo koroški Slovenci spremljali članke, diskusije in poglede različnih piscev n. pr. profesorjev Godine Šavlija, dr. Krefta in drugih o dvojezičnem šolstvu v Prekmurju, objavljenem v slovenskem tisku («Delu», «Tovarišu», itd.). K tem izvajanjem se nismo oglasili, ker nismo mogli verjeti, da bi slovenski narod in zlasti na drugih osnovah sloneča družba v Sloveniji in Jugoslaviji zapadla tendencam, ki imajo svoje korenine v preteklosti in nikakor ne v sodobnem svetu sporazumevanja med narodi in splošne integracije. Posebno pa nismo mogli verovati v tak razvoj te diskusije, kar smo se ob našem uradnem obisku v Predmurju leteni leta 1966 v razgovoru s prizadetimi starši in otroki obeh narodnosti, z učitelji in oblastvenimi predstavniki prepričali o pravilnosti in koristnosti dosledne dvojezične šolske ureditve za to obmejno področje, ki ga naseljujeta dve narodnosti.

«Naravnost osupli smo zato brali v «Delu» o resoluciji, ki jo je proti tehtnim pomislekom prof. Janka Messnarja sklenilo Slavistično društvo Slovenije v Kranju s predlogom, da se naj obstoječe dvojezično šolstvo opusti in se naj ustanovijo ločene slovenske in madžarske šole. Osupli smo tem bolj, ker ugotavljamo, da se zagovorniki odprave dvojezičnih šol poslužujejo istih argumentov, ki so se jih v vsej zgodovini in se jih tudi danes še poslužujejo nemški šovinisti v borbi za germanizacijo slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem. To so trditve, da je v dvojezični šoli nemški otrok baje prikrajšan pri učenju svoje materinščine, to so pedagoški pomisleki, da so baje šolski uspehi na dvojezičnih šolah slabši kakor na enojezičnih, to so razne anketo, ki naj bi vse to potrdile, to so vplivanja in pritiski na starše in so končno celo šolske stavke.

«Koroški Slovenci se tem argumentom ne moremo pridružiti, ker iz težke zgodovine vemo, da so služili našim narodnim nasprotnikom vedno zgolj za borbo proti učenju materinskega jezika tudi manjšine v šoli. Na zunaj poudarjena skrb zaradi prikrajšanja matevnščine večinskega naroda je bila vedno le pretveza, da so lažje naskakovali dvojezično šolstvo.

«Zato tudi ni čudno, da sedaj ves nemški nacionalistični tisk na Koroškem in v Avstriji s posebno naslado objavlja vso polemiko okrog dvojezičnega šolstva v Prekmurju in jo uporablja v borbi proti zadnjim ostankom dvojezičnosti in s tem slovenskega jezika na šolah na Koroškem (Kärntner Nachrichten, Volkszeitung, Kärntner Landsmannscaft, Grenzruf, glasilo Südmark itd.).

«Koroški Slovenci pa imamo iz dobe od leta 1945 do 1958, ko je veljala dvojezična šolska ureditev, da se je le ta obnesla, da je bila odraz resnične enakopravnosti, ko je zahtevala od obeh narodnosti priučitev obeh jezikov, da je vzgajala mladino obeh narodnosti z učenjem obeh jezikov in prikazom obeh kultur k medsebojnemu spoznavanju in spoštovanju in je predstavljala v resnici jamstvo za bodoče mirno sožitje med obema narodnostima na dvojezičnem področju in s tem posredno za zbližanje med sosednima narodoma sploh. Če so bile v začetku določene težkoče zaradi pomanjkanja sposobnega učiteljskega kadra, se je položaj postopoma izboljšal in je uradna anketa avstrijskega ministrstva za pouk na 39 dvojezičnih šolah leta 1958 ugotovila absolutno pozitivne uspehe take šolske ureditve, ki v ničemer ne zaostaja za drugimi šolami, marveč jih celo nadkriljuje, ker uči v dveh jezikih in na ta način še bolj širi obzorje otroka.

«Prav to dejstvo pa je bilo zadnji signal za naše narodne nasprotnike, da so pričeli s poostreno gonjo proti dvojezični šoli in s pomočjo številnih priseljencev, ne toliko avtotohtonega prebivalstva, izvedli šolske stavke, pod pritiskom katerih je tudi šolska oblast, ki ni kazala posebnega interesa za učinkovito manjšinsko šolsko ureditev, rade volje kloni a.

Koroški Slovenci, ki smo bili na osnovi zgodovinskih izkušenj iniciatorji dvojezične šolske ureditve — v koroški deželni vladi je je leta 1945 predlagal in utemeljeval tedanji slovenski zastopnik dr. Jožko Tišler — zato iskreno obžalujemo razvoj okoli dvojezične šole v Prekmurju, kjer je bila tamošnja dvojezična šolska ureditev v oporo našemu tozadevnemu prizadevanju in bi v bodočnosti lahko služila za zgled pravični šolski ureditvi na dvojezičnih področjih sploh. Prepričani smo namreč, da je na dvojezičnih področjih, zlasti nastičnih točkah dveh narodov, dvojezična šolska ureditev najbolj pravična ureditev. Njen uspeh je odvisen le od sposobnosti učiteljskega kadra in od temeljne zaščite pred nacionalističnimi napadi. Zato smatramo, da rešitev vprašanja ni v odstranitvi dvojezične šole, marveč v čimboljšem strokovnem usposabljanju njenega učiteljskega kadra in v čimbolj temeljiti izpopolnitvi njenega ustroja.

«Razumljivo pa je, da je v danih pogojih, kjer manjšina živi strnjeno in je jezikovna meja jasna, šola z učnim jezikom manjšine najbolj prikladna.

«Prosimo, da v tem smislu razumete našo skrb.»

POJASNILO. — V članku «Razstava o delu in borbi naših Sardincev», ki ga je napisal Andrej Pagon — Ogarev in ki smo ga objavili v sredo, 22. t.m., je bilo rečeno, da se je v kraju Busachi na Sardiniji znašel v prvih letih po prvi svet. vojni tudi Venceslav Lovrenčič iz Trušk pri Kopru, kar da je razvidno iz razglednice, ki mu jo je pisal neki domačin in ki je sedaj na razstavi. V resnici pa je bil v kraju Busachi na Sardiniji Štefan Lovrečič iz Trušk, razglednico, ki mu jo je poslal neki domačin, pa je sestavil pokojni učitelj Silvester Cerut, ki je med zadnjo vojno tragično končal v nekem nacističnem taborišču. Silvester Cerut je posebno znan Brežanom, saj je nekaj časa učiteljeval v Ricmanjih.

Slika z otvoritve razstave del petih slovenskih slikarjev v galeriji «La Lanterna». Otvoritve se je udeležilo zelo veliko občinstva.

OB DNEVU ORGANIZACIJE ZDRUŽENIH NARODOV

Zgodovinsko nastajanje svetovne organizacije

Prvi zametek že v juniju 1941 - Deklaracija, ki je bila odprta vsem narodom - Izredno soglasje zastopnikov vseh 50 držav ustanoviteljic

Danes se po svetu slavi dan Združenih narodov. Čeprav je res, da je človek od te velike in doslej največje mednarodne organizacije veliko več pričakoval in čeprav je tudi res, da so Združeni narodi včasih tudi odpovedali, je vendarle ta organizacija zaradi svojega ustroja, zaradi svojih smotrov in vloge izredno pomembna. Zato se bomo ustavili, da bi prikazali, kako je nastala.

Že 12. junija 1941 leta — torej še v samem začetku vojne — so se v Londonu sestali predstavniki Velike Britanije, Kanade, Avstralije, Nove Zelandije in Južne Afrike s predstavniki že zasedenih dežel v Evropi — Belgije, Češkoslovaške, Grčije, Luksemburga, Holandske, Norveške, Poljske, Francije in Jugoslavije. Predstavniki te skupine držav so razpravljali o skupni borbi proti nacističnim in fašističnim osvajalcem. Hkrati pa so spregovorili tudi o bodočnosti, namreč o tem, kakšen naj bi bil svet po končani vojni, po zrušenju nacizma in fašizma. Pomembno je bilo pri tem poudariti, da v času dolge borbe, ki je še čakala ves demokratični svet, nobena izmed omenjenih držav ali vsaj vodstev držav ne bo izstopilo iz antifašističnega bloka. Zaradi tega je bila sprejeta tudi deklaracija proti sklepanju kakršnega koli separatnega miru. Ta dokument je v bistvu tudi prvi konkreten začetek naporov za ustanovitev Organizacije združenih narodov, ki naj zamenja nekdanjo Ligo narodov, razočarala vse človeške upe.

V tej deklaraciji je bilo med drugim rečeno, da *edino resnično osnovo trajnega miru predstavlja prostovoljno sodelovanje svobodnih narodov na svetu, narodov, ki so osvobojeni pred grožnjo napada in ki morejo vsi uživati ekonomsko in socialno varnost. «Naš namen je — je dobesedno rečeno dalje — delati skupno tudi z ostalimi svobodnimi narodi za uresničenje tega smotra.»*

Nekaj mesecev pozneje, točneje 14. avgusta 1941. leta, sta tedanji predsednik ZDA Roosevelt in načelnik vlade Velike Britanije Churchill podpisala atlantsko listino, v kateri so označeni nekateri osnovni smotri borbe proti nacifašističnemu napadalcu ter nekateri obrisi bodoče mednarodne ureditve. V členu 6 te listine je rečeno, da *države članice upajo, da bo po končnem zrušenju nacifašistične tiranije vzpostavljen mir, ki bo dal vsem narodom možnost, živeti varno v okviru svojih meja in da bo zagotovil vsem ljudem v vseh deželah, da preživijo svoje življenje v svobodi pred strahom in pomanjkanjem.*

Podpisniki atlantske listine so nadalje izrazili željo, da naj se uresniči najpopolnejše in najbolj iskreno sodelovanje med vsemi narodi na gospodarskem področju in to z namenom, da se za vse ljudi zagotovijo boljši delovni pogoji in boljši gospodarski napredek.

Seveda, ko se danes gledajo in proučujejo nameni in dosežki, se opaža, da so Združeni narodi pogosto odpovedali prav tam, kjer bi bili morali in mogli največ dati, toda pustimo te analize ob strani in se vrnimo k zgodovini.

Nadaljnji korak k uresničenju Organizacije združenih narodov beležimo v začetku 1942. leta in sicer že 1. januarja, ko so predstavniki 26 držav podpisali v Washingtonu dokument, ki nosi naslov *Deklaracija Združenih narodov*. V tem dokumentu je prišla do polnega izraza tudi odločnost podpisnikov, da se v borbi proti nacizmu in fašizmu vztraja do konca, da se vodi skupna borba proti «divjaškim in surovim silam, ki skušajo podjarmiti svet», kot je v deklaraciji dobesedno rečeno.

Z Deklaracijo Združenih narodov so se podpisnice obvezale, da bodo uporabile vsa svoja sredstva, vojaška in gospodarska, proti članom trojnega pakta in seveda proti silam, ki so se temu paktu pridružile. 26 držav, ki so podpisale deklaracijo, so se tudi obvezale, da bodo sodelovale z vladami podpisnicami, da ne bodo sklepale posebnih premirij ali miru, da deklaracija ostaja odprt dokument, tako da bodo oz. so mogle k njej oziroma v organizacijo pristopati in deklaracijo podpisovati vse dežele, ki so mogle ali bile pripravljene nuditi materialno pomoč ali kakor koli prispevati k zmagi nad hitlerizmom.

S prvimi velikimi zmagami antinacistične koalicije je vedno bolj dozorevala zamisel o ustanovitvi Organizacije združenih narodov, o vzpostavitvi neke organizacije, katere naloga bo, vzpostaviti in obvarovati mir ter vzdrževati mednarodno sodelovanje. In tako je 1. novembra 1943 bila v Moskvi objavljena deklaracija, katere člen 4 se glasi:

«Oni (to se pravi predstavniki ZSSR, Velike Britanije, ZDA in Kitajske) priznavajo nujnost, da se čimprej osnuje splošna mednarodna organizacija, zasnovana na načelih suverene enakosti vseh miroljubnih držav, organizacija, v katero bi bil odprt vstop vsem tistim državam, velikim in majhnim, ki se borijo za mednarodni mir in varnost.»

Dva meseca pozneje pa so Roosevelt, Stalin in Churchill v Teheranu dali izjavo, v kateri izražajo svoje prepričanje, da bo *«naša sloga izvojevala trajni mir»*. Hkrati voditelji treh velikih sil v svoji izjavi priznavajo veliko odgovornost, ki leži na njih in na Združenih narodih, da se ustvari mir, v katerem *«bo vladala dobra volja ogromne množice narodov sveta», «strahote vojne pa naj bi bile neznane mnogim generacijam»*.

Ko je bilo že jasno, da se bliža konec fašizma in nacizma, so začeli pripravljati prve načrte dokumenta za formalno vzpostavitev Organizacije združenih narodov. Bilo je to v drugi polovici 1944 leta v Washingtonu, ko so predstavniki štirih velikih sil, SZ, ZDA, Velike Britanije in Kitajske, formulirali predloge za strukturo bodoče svetovne organizacije. Sledile so nato javne diskusije v državah koalicije; o osnovnih namenih OZN so spet razpravljali Roosevelt, Churchill in Stalin v februarju 1945 na sestanku v Jalti, ko je bilo sklenjeno, da se ta svetovna organizacija ustanovi, kar je bilo rečeno tudi v skupni izjavi, kjer so trije državniki tudi rekli, da bo 25. aprila 1945 v San Franciscu v ZDA sklicana konferenca Združenih narodov, da izdela listino po smernicah, ki so bile sprejete v Washingtonu. In ta sklep je bil izpeljan, tako da so od 25 aprila do 26. junija 1945. leta predstavniki 50 dežel prišli v San Francisco in pripravili listino OZN ter statut novega mednarodnega sodišča.

Na tem sestanku se je izkazala izredna dobra volja, verjetno še pod vplivom skupne borbe in skupnih žrtev, dobra volja, ki je odražala željo izmučenega sveta, da se organizira *bolj varna bodočnost, bodočnost miru, mednarodna ureditev, ki bi temeljila na načelih enakopravnosti, neodvisnosti, suverenosti in ozemeljske celovitosti.* Dva meseca je trajala razprava in po dveh mesecih je osnovno listino podpisalo vseh 50 držav, ki so pri sestavljanju listine sodelovale.

V torek popoldne je bila v galeriji «La Cappella» otvoritev razstave z naslovom «Novo mesto», zvečer pa je bila «okrogla miza», na kateri so razpravljali o moderni urbanistiki. Diskusije se je udeležil tudi jug. gen. konzul inž. M. Tepina

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Znašli se boste tudi v najtežjem položaju. Ne računajte na srečo, da bi dosegli postavljene cilje.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Zagotovljen vam je uspeh v poslovanju. Srečne ure z drago osebo.

DVOJČKA (od 21.5. do 21.6.) Dnes se boste pogajali z nevarnimi nasprotniki. Oseba, ki jo ljubite, ne bo pokazala razumevanja.

RAK (od 22.6. do 22.7.) Primorani boste v najkrajšem času odstraniti nekatere nevšečnosti. V neki čustveni zadevi ne računajte na uspeh.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Prišla bo do izraza različnost pogledov. Ne kažite pretirane občutljivosti.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Upoštevajte želje predstojnikov. Dosegli boste svoje smotre, dasiravno postopoma.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Ne zaupajte preveč nesolidno doseženim uspehom. Primorani boste sprejeti važne odločitve.

ŠKORPIJON (od 24.10. do 20.11.) Ne bo vam uspelo odpraviti spletke nasprotnikov. Pogovor s prijateljem vam bo odkril njegove odlične lastnosti.

STRELEC (od 21.11. do 20.12.) Zadovoljivo boste rešili neko važno nalogo. Čas bi bil, da si privoščite počitek.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Ne dovolite, da bi se vas lotilo malodušje. Razpravljalo se bo o vašem načrtu.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Ohranite koristne odnose tudi z nasprotniki. V ljubezni bo sreča

RIBI (od 20.2. do 20.3.) V jutranjih urah še ne razvijte vse svoje dejavnosti. Izvlekli se boste iz položaja, ki vas zaskrblja.

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

Dela petih slovenskih likovnikov v galeriji «La Lanterna»

V naraščajoči kulturni izmenjavi med našim področjem, predvsem našimi središči, ter Slovenijo in njenimi središči, pripada verjetno prvo mesto likovni umetnosti. Samo v zadnjem letu bi mogli našteti celo vrsto večjih in manjših razstav slovenskih in jugoslovanskih likovnikov v našem mestu ter nekaj razstav tržaških likovnikov na oni strani meje. Resnici na ljubo je treba povedati, da gostuje pri nas več umetnikov z onstran meje, kot je bilo dano doslej gostovati našim umetnikom na oni stran, vendar se prav sedaj pripravlja večja razstava, ki naj bi popravila to dosedanje neravnovesje.

V okvir tovrstnih izmenjav spada prav gotovo med najvidnejše razstave, katere otvoritvi smo prisostvovali predsinočnjim v galeriji «La Lanterna» v Ulici sv. Nikolaja 6, na kateri je zastopanih pet vidnih slovenskih likovnikov sodobnejših slogov. Gre za razstavo, za katero je dalo pobudo uredništvo «Asterisca», umetnostni koncept, ali če hočemo izbiro umetnikov pa je pripisati slovenskemu umetnostnemu kritiku Aleksandru Bassinu.

Predsinočnjim se je v galeriji «La Lanterna» zbralo na otvoritev zelo veliko ljudi, med drugimi smo tu videli jugoslovanskega generalnega konzula v Trstu inž. Marjana Tepino in konzula Drago Žvaba. Prisotni pa so bili tudi trije umetniki razstavljavci in sicer Stane Kregar, Stefan Planinc in Zvest Apollonio, medtem ko sta bila Joža Horvat-Jaki in Kjar Meško odsotna. Vsak izmed petih likovnikov razstavlja po pet del, kar je vsekakor mnogo premalo, da bi si mogel obiskovalec ustvariti vsaj kolikor toliko sprejemljivo sliko o posameznem ustvarjalcu, kljub temu pa dobimo na razstavi vsaj približen vtis o tem, kaj se dogaja na likovnem področju v Sloveniji, saj imamo na razstavi dela umetnikov dveh ali celo treh generacij, začenši z najstarejšim Kregarjem, ki se je bil krepko uveljavil že pred zadnjo vojno, pa do najmlajših Meška in Apollonia, ki sta se prerinila v ospredje šele v zadnjem desetletju, če ne v zadnjih letih. Sicer pa oceno o kakovosti in reprezentativnosti prepuščamo strokovni kritiki, z naše strani pa opozarjamo slovensko in tržaško občinstvo nasploh, naj si razstavo ogleda. Dela bodo na ogled občinstvu do 11. novembra, torej skoraj tri tedne in sicer po običajnem urniku galerij.

RADIO VELEVIZIJA

PETEK, 24. OKTOBRA 1969

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 7.30 Jutranja glasba; 11.35 Slov. narodne; 12.10 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 14.00 Orkester Safred; 17.20 Program za mladino; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Škerjanci in Srebotnjak; 19.00 Otroško petje; 19.10 Pesniški nazori; 19.20 Priljubljene melodije; 20.00 Šport; 20.35 Gospodarstvo in delo; 20.50 Operna glasba; 21.50 Jazz; 22.05 Zabavna glasba.

TRST

12.05 Plošče; 12.25 Tretja stran; 14.00 Tretje dejanje opere «Francesca da Rimini»; 14.40 Knjižne novosti.

KOPER

6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 19.15 Poročila; 6.40 Glasba za dobro jutro; 7.40 Vesela glasba; 8.00 Popevke; 8.30 Operni baleti; 9.00 Plošče; 9.45 Orkester; 10.00 Glasbeni album; 10.30 Poje Arsen Dedic; 11.00 Ansambel Judd Solo; 11.15 Nove plošče; 11.30 Današnji pevci; 11.45 Popevke; 12.00 in 12.45 Glasba po željah; 13.50 Domače kronike; 14.00 Dva mladinska zbora; 14.20 Orkester Smith, 15.30 Pisana paleta; 16.00 Kulturna panorama; 17.00 Simf. koncert; 18.00 in 19.30 Prenos RL; 19.00 Orkester McKenzie; 22.10 Pisana glasba; 22.35 Nočni recital.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila; 8.30 Jutranje pesmi; 9.06 Zvočni trak; 10.05 in 11.00 Ura glasbe; 11.30 Sopranistka J. Sutherland; 12.05 Kontrapunkt; 13.15 Poje Don Backy; 14.45 Nove pesmi; 15.30 Nove knjige; 16.00 Program za najmlajše; 17.00 Program za mladino; 19.13 Radijska priredba; 20.00 Klasik leta: «Gerusalemme liberata»; 21.00 Poslanica generalnega tajnika OZN ob dnevu Združenih narodov; 22.00 Koncert.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 14.30, 19.30 Poročila; 8.40 Nove pesmi; 9.05 Vprašanja in odgovori; 10.00 Radijska priredba; 10.40 Telefonski pogovori; 13.35 J. Anouilh: «Leocadia»; 14.10 Juke box; 14.45 Plošče; 15.18 Kitarist Segovia; 16.00 in 16.35 Popoldanski spored; 18.00 Pisana glasba; 18.20 Poljudna enciklopedija; 19.00 Glasbeno govorni spored; 20.00 A. Lupo in glasba; 21.10 O knjižnih zadevah.

III. PROGRAM

10.00 Koncert za začetek: Busoni in Britten; 10.45 Sodobna ital. glasba; 11.45 E. Porrino; 12.20 Beethoven in Brahms; 15.30 Beethovnova kantata in Brahmsov «Rinaldo»; 17.10 Angleščina; 17.40 Jazz; 18.15 Gospodarska rubrika; 18.30 Lahka glasba; 18.45 Kulturni pregled; 19.15 Koncert; 20.30 Sodobna kozmologija; 22.40 Turški pesniki.

FILODIFUZIJA

8.00 Koncert za začetek; 9.15 Odrska glasba; 10.20 Straussova simfonija; 11.45 Quartetto italiano; 12.30 Janačkova opera «Jenufa»; 14.15 Klavirska glasba.

SLOVENIJA

6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 19.30; 6.50 Rekreacija; 7.45 Inform. oddaja; 8.08 Operna matineja; 9.05 Pionirski tednik; 9.35 Ansambel A. Sossa; 9.45 Slovenski zbori; 10.15 Pri vas doma; 12.10 Baritonist Ostaševski; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Zbor iz Hodiš na Koroškem; 13.30 Priporočajo vam...; 14.05 Skladbe za mladino: Padajoče listje; 14.35 Naši poslušalci čestitajo; 15.40 P. Ramovš: Sinfonietta; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Človek in zdravje; 17.15 Koncert po željah; 18.00 Aktualnosti; 18.15 Rad imam glasbo; 18.50 Ogledalo našega časa; 19.00 Lahko noč, otroci!; 19.15 Ansambel D. Skoberneta, 20.00 Prenos koncertov iz New Yorka, Bukarešte in Ženeve ob dnevu Združenih narodov; 22.15 Besede in zvoki; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Jazz — club.

ITAL. TELEVIZIJA

12.30 Angleščina; 13.00 Oddaja za avtomobiliste; 13.30 Dnevnik; 17.00 Program za najmlajše; 17.30 Dnevnik; 17.45 Program za mladino; 18.45 Violinist Franco Gulli; 19.15 Atom in tvarina; 19.45 Šport in ital. kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 iz lica v lice; 22.00 TV film; 23.00 Dnevnik.

II. KANAL

21.00 Dnevnik; 21.15 Casacci-Ciambricco: «Srčna dama»; 22.20 Portugalska bo v nedeljo volila.

JUG. TELEVIZIJA

20.00, 22.25 Dnevnik, 9.35, 14.45 TV v šoli; 11.00 Angleščina; 16.10 Splošna izobrazba; 17.45 Nove dogodivščine Huckleberryja Finna; 18.15 Glasbena oddaja; 19.00 V središču pozornosti; 19.50 Cikcak; 20.30 Vijavaja; 20.35 Veliki denarji — film; 22.00 Življenje v vesolju — I. del.

ZA NAS IZREDNO VAŽNO DOKUMENTARNO GRADIVO

Iz knjige «Aula IV»

Vsi procesi proti Slovencem in Hrvatom in drugim antifašistom iz Jul. Krajine pred fašističnim Posebnim tribunalom (1927-1943)

6.

Sodba št. 40 od 25. 11. 1930. Predsednik Tringali — Poročevalec Buccafurri.

Praznovanje 1. maja v Čedadu s trosenjem letakov. Ugotovili so obstoj komunistične organizacije s številnimi pristaši v podjetju «Estratti tannici». (Pripadnost h KPI in propaganda.)

Del Fabro Pietro, Trst 29. 6. 1899, delavec	6 — —
Carussio Umberto, Čedad (Ud) 2. 5. 1892, pek	oproščen

Sodba št. 46 od 9. 12. 1930. Predsednik Tringali — Poročevalec Lanari.

V oktobru 1930 so aretirali v Milanu kurirja KPI Radolovicha, ko se je pripravljal na ponovni odhod v Francijo po opravljeni misiji. Ugotovili so neke stike in širjenje časopisov «Stato operaio», «Unità» in drugih biltenov KPI. (Ustanavljanje KPI in propaganda.)

Menozzi Carlo, Gattatico (Re) 4. 9. 1904, delavec	10 — —
Andreani Vittore, Trobaso (No) 15.2.1895, mehanik	5 — —
Radolovich Michele, Pomer (Istra) 28. 9 1897, mehanik	10 — —
Bier Amilcare, Čedad (Ud) 5. 5. 1903, mehanik	5 — —
Ferraris Arturo, Casale (Al) 22. 7. 1902, mehanik	oproščen
Bencini Mario, Rignano (Fi) 29. 10. 1904, mehanik	oproščen
Andreini Rodolfo, Rignano (Fi) 14. 6. 1899, delavec	oproščen
Favali Armido, Zibello (Pr) 2.2.1904, skladiščnik	3 — —

LETO 1931

Sodba št. 4 od 4. 2. 1931. Predsednik Saporiti — Poročevalec Lanari.

«Osvobodimo politične pripornike», «Delavci, pridružite se stavki za zvišanje plač», «Dol s fašističnimi sindikati». To so nekatera gesla z letakov, ki so jih tržaški komunisti širili leta 1930. Poleg tega so izobešali rdeče zastave in vodili so obsežno propagando proti vojnim pripravam. Vseh 22 obtožencev so razdelili na dve skupini; to je prva skupina. (Pripadnost h KPI in propaganda.)

Malalan Enrico, Trst 14. 7. 1893, delavec	8 — —
Stanissa Matteo, Vižinada (Istra) 24. 11. 1896 delavec	3 — —
Chimisso Nicola, Campomarino (Cb) 12. 2 1888, mehanik	5 — —
Cerne Pietro, Trst 16. 11. 1901, mehanik	8 — —
Danieli Alberto, Trst 3. 4. 1901, delavec	5 — —
Davi Renato, Trst 28. 1. 1900, trg pomočnik	5 — —
Jacus Arturo, Poreč (Istra) 9. 10 1902 uradnik	5 — —
Macori Giuseppe, Milje (Ts) 20. 4. 1910, delavec	2 — —
Sanich Carlo, Sežana (Ts) 9. 10. 1903, delavec	3 — —
Tenze Martino, Sv. Križ (Ts) 20. 4. 1874, pek	5 — —
Wilhelm Rodolfo, Senožeče (Ts) 29.3.1900, delavec	8 — —
Antoni Fioriano, Trst 26. 10. 1899, električar	oproščen

Sodba štev. 5 od 6. 2. 1931. Predsednik Saporiti — Poročevalec Lanari.

Druga skupina komunistov iz Julijske Benečije. Glej sodbo štev. 4. (Pripadnost h KPI in propaganda.)

Zerbo Silvestro, Dekani (Istra) 31. 12. 1879, čevljav	3 — —
Babich Valerio, Milje (Ts) 16. 7. 1911, električar	2 — —
Pecchiari Nazario, Koper 23. 9. 1885, čevljar	3 — —
Steffè Francesco, Koper 28. 7. 1898, čevljar	3 — —
Micheluzzi Carlo, Trst 1. 6. 1912, delavec	oproščen
Cavalieri Marcello, Trst 3. 10. 1911, delavec	1 — —
Karis Mario, Trst, 8 11. 1911, delavec	2 — —
Vallom Bernardo, Milje (Ts) 4. 12. 1900, delavec	oproščen
Furlanic Bruno, Trst 6. 5. 1912, delavec	oproščen
Bencina Giordano, Trst, 13. 8. 1910, delavec	2 — —

Sodba štev. 61 od 10. 11. 1931. Predsednik Ciacci — Poročevalec Presti.

V velikih milanskih tovarnah «Acciaierie Lombarde», «Alfa Romeo», «Marelli», predvsem pa v tovarni «Breda» v Sesto S. Giovanni so bile celice komunistične organizacije v letih 1930—31 zelo aktivne. Pristaše so pridobivali tudi med vojaki; pošiljali so delegate na sestanke v inozemstvo. Poleg uvoženega tiska so širili tudi list «Il risveglio», ki se je tiskal v Milanu. (Ustanavljanje KPI, pripadnost h KPI in propaganda.)

Visentini Ferrer Giovanni, Trst 22.12 1910, pleskar	9 — —
Armelloni Egidio, Soresina (Cr) 22.7.1909, mehanik	2 — —
Barbieri Angelo, Milan 26. 9. 1907, delavec	5 — —
Camagni Rodolfo, Milan 18. 2. 1901, mehanik	3 — —
Casiraghi Giulio, Sesto S. G. (Mi) 18 10 1899, električar	4 — —
Demolli Angelo, Carnago (Va) 28. 8. 1907, delavec	4 — —
Ferrario Angelo, Sesto S. G. (Mi) 8. 1 1900, uradnik	5 — —
Mascetti Eugenio, Paré (Co) 19 9 1906, motorist	3 — —
Federsini Giovanni, Cassano (Mi) 17. 5. 1908, delavec	5 — —
Rosati Alberto, Pontecchio (Ro) 23.4.1906, mehanik	6 4 —
Seveso Carlo, Sesto S. G. (Mi) 4. 4. 1899, delavec	4 — 10
Tocchetti Vittorio, Orbetello (Gr) 29. 11. 1910, tipkar	oproščen
Torretta Ugo, Passirano (Mi) 16.10.1904, mehanik	3 — —

Sodba štev 64 od 16. 11. 1931. Predsednik Ciacci — Poročevalec Lanari

V letu 1930 se je v Trstu in tržaški pokrajini zelo razvilo komunistično delovanje: zlasti številni so bili partijski sestanki; tiskali in širili so list «Il ribelle», v ladjedelnici Sv. Marka so proglasili protestno stavko proti znižanju plač, v ladjedelnici v Tržiču so z letaki pozivali delavce, naj zavrnejo delovne pogodbe. Prebivalstvo so pozivali, naj «dvigne denar iz bank, ker je fašistična država na robu propada». Poziv je bil učinkovit, ker «v nekaj dneh je bilo dvignjenih 40 milijonov iz Tržaške hranilnice» — kot poudarja sodba ki nadaljuje — «... izkoristili so ugoden trenutek ki ga je povzročila gospodarska kriza, da bi prodrli v množice». Priredili so tri procese, od katerih je ta prvi. (Ustanavljanje in pripadnost h KPI, propaganda.)

Padovani Umberto, Trst 9. 5. 1906, delavec	7 — —
Stocca Bruno, Trst 15. 7. 1910, elektrotehnik	5 10 —
Bernardi Mario, Trst 21 11. 1911, natakar	5 10 —
Scoria Giovanni, Reka 28. 7. 1912, delavec	7 1 —
Padovani Albino, Koper (Ts) 18. 1. 1911, delavec	oproščen
Borghese Pompeo, Trst 29. 10. 1906, delavec	3 — —
Borghese Enrico, Trst 15. 10. 1904, delavec	oproščen
Matiasic Mario, Trst 8. 12. 1907, skladiščnik	8 6 —
Kumar Teodoro, Trst 5. 1. 1912, mizar	1 — —
Marsich Alfredo, Trst 2. 8. 1912, mehanik	1 — —
Frausin Guglielmo, Milje (Ts) 23. 8. 1912, mehanik	2 — —
Zamparo Umberto, Trst 18. 12. 1912, cevar	1 6 —

Sodba štev. 65 od 17. 11. 1931. Predsednik Ciacci — Poročevalec Lanari.

Drugi proces proti «julijskim» komunistom. Glej sodbo štev. 64! (Obnova KPI, pripadnost h KPI, propaganda.)

Skedel Rodolfo, Trst 4. 8. 1910, delavec	4 2 —
Lacovig Giuliano, Trst 28. 1. 1904, kovač	5 — —
Budin Giovanni, Trst 10. 6. 1911, delavec	1 — —
Rudez Edoardo, Trst 12. 3. 1913, mizar	1 6 —
Fissi Giovanni, Trst 18. 11. 1908, pleskar	3 — —
Paoli Vladislao, Trst 12. 6. 1911, kovač	1 6 —
Sferza Romano, Trst 25. 5. 1909, električar	3 — —
Pertot Giuseppe, Trst 19. 3. 1907, zidar	oproščen
Pertot Raffaele, Trst 31. 5. 1907, klepar	3 — —
Tauceri Isidoro, Trst 3. 8. 1912, pek	oproščen
Bevilacqua Mario, Trst 4. 8. 1905, kovač	2 — —
Martellani Umberto, Trst 24. 2. 1906, delavec	oproščen

(Nadaljevanje sledi)

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 23, najnižja 15.6, ob 19. uri 18.2 stopinje, zračni tlak 1017,9 raste, vlaga 61 odst., veter 2 km/h jugovzhodni, nebo 7/10 pooblačeno, morje mirno, temperatura morja 19 stopinj.

Tržaški dnevnik

Danes, PETEK, 24. oktobra
RAFAEL, ELKO
Sonce vzide ob 6.33 in zatone ob 17.05 — Dolžina dneva 10.32 — Luna vzide ob 16.25 in zatone ob 5...
Jutri, SOBOTA, 25. oktobra
DARJA

TRST IN OKOLICA BREZ AVTOBUSOV

Danes do polnoči stavka uslužbencev zasebnih in občinskih javnih prevozov

Včeraj in v sredo so stavkali zidarji ter kamnarji, kovinarji, livarji in poštarji - Zborovanje kamnarjev v prostorih PD «Igo Gruden» v Nabrežini in zidarjev na sedežu NDZ v Ulici Pondares

Delavci gradbinske stroke med včerajšnjim zborovanjem

Celodnevna vsedržavna stavka uslužbencev podjetij za javne prevoze bo popolnoma paralizirala tudi tržaško avtobusno in drugo prevozno omrežje. Do polnoči bodo namreč stavkali uslužbenci zasebnih in občinskih prevozov, torej tudi šoferji in drugo osebje na avtobusih, filobusih in tramvajih občinskega podjetja ACEGAT.

Sindikalna kronika zadnjih dveh dni je izredno bogata. Poleg stavke tiskarjev, zaradi katere naš dnevnik včeraj ni izšel in ne bo izšel v nedeljo, so včeraj ves dan stavkali tržaški zidarji in kamnarji, poštarji in uradniki poštnih uradov, medtem ko se množijo nekajurne prekinitve dela v manjših in večjih kovinarskih tovarnah. Poleg stavk pa moramo zabeležiti važen dogodek, ki se je skoraj neopazno odvil po torkovi splošni kovinarski stavki in ki priča o visoki stopnji dosežene enotnosti med sindikalnimi organizacijami, ki so še pred kratkim vodile medsebojno polemiko in konkurenco skorajda strankarskega značaja: pod predsedstvom vsedržavnega tajnika kovinarske zveze FIOM Elia Pastorina so se v torek zvečer sestala na skupni seji vodstva vseh treh kovinarskih sindikatov in združeno razpravljala o sedanjem položaju v tržaškem gospodarstvu in nujnosti povezave splošnih sindikalnih zahtev s tradicionalnimi zahtevami tržaških delavcev o okrepitvi mestnega gospodarstva in obvezah vlade, ki so jih v lanskem oktobru svečano izrekla ministra Caron in Malfatti.

Zidarji so stavkali ves dan, v skladu s sklepom vsedržavnih strokovnih organizacij, ki so oklicale vsedržavno stavko gradbene stroke. Ves dan pa so stavkali tudi delavci v kamnolomih, ki so se zbrali v prostorih nabrežinskega prosvetnega društva «Igo Gruden». Tem sta spregovorila tajnika strokovnih zvez Criscenti in De Grassi. Oba sta poudarila dejstvo, da je razlika v stališčih delodajalcev in delavcev taka, da je bilo razbitje pogajanj neobhodno. Kamnarji vztrajajo namreč pri osnovnih zahtevah, ki se dajo izraziti v naslednjih točkah: 20 odstotni povišek mezd, skrčenje delovnega urnika in uvedba 40-urnega petdnevnega delovnega tedna, odločna in stvarna razširitev sindikalnih pravic v samih kamnolomih (delegati, komisije, prispevki, pravica do skupščin) in končno pravica do dopolnjevanja delovnih pogodb s pomočjo razčlenjenih bojev in sporazumevanja na samih delovnih mestih.

Kamnarji so politiko sindikalnih zvez podprli in se obvezali, da bodo nadaljevali v boju. Skupina kamnarjev se bo po vsej verjetnosti udeležila vsedržavne manifestacije kamnarskih delavcev v znanem centru za proizvodnjo marmorja v Massi Carrari.

Na skupščini so se zbrali tudi delavci gradbene stroke, katerim so sindikalni voditelji poročali o ponudbah delodajalcev in se nato sporazumeli, da bodo zidarji spet stavkali v ponedeljek in torek, ko bo v Rimu vsedržavno zborovanje zidarjev. Oživljeno stavkovno dejavnost je bilo v zadnjih dveh dneh opaziti v kovinarskih industrijskih podjetjih, kjer se iz dneva v dan množijo po vnaprej koordiniranem načrtu kratkotrajne prekinitve dela. Tako so delavci tržaškega arzenala prekinili delo v sredo opoldne, včeraj pa ob 13.15, v ladjedelnici «Sv. Marka» zadnji dve uri, v podjetju CMI zadnji dve uri in pol, medtem ko so uradniki zapustili svoja delovna mesta opoldne in se vrnejo v urade danes zjutraj, v podjetju «Saldanavi» so delavci prekinili delo od 14. do 16. ure v sredo, včeraj pa od 7.30 do 11., v delavnicah «Orlando» so v sredo zapustili delovna mesta ob 15., včeraj pa prekinili delo od 13. do 15. ure, v podjetju DILFI pa včeraj od 15. ure dalje. V sredo pa so ves dan stavkali delavci v škedenjski železarni.

Danes seja občinskega sveta

Kot smo že poročali se bo danes sestal prvič po poletnih počitnicah občinski svet. Na dnevnem redu so točke, ki so jih večji del že obravnavale posvetovalne komisije. Občinski svet je namreč imenoval šest takih komisij, v katerih so predstavniki iz vseh skupin, da bi olajšali delo sveta.

Med drugim so že odobrili posojila, ki jih je predlagal odbornik za finance Verza. Za izredno vzdrževanje šol, muzejev in rekreatorjev bo znašalo posojilo 64 milijonov; 136 milijonov bo dodeljenih za urbanizacijo in sicer ljudske hiše, ki naj bi jih zasebniki gradili po zakonu štev. 167 pri Sv. Magdaleni. V naselju Sv. Sergija, pri Sv. Ivanu in na otroškem igrišču občinskega rekreatorija Nordio so presegli predvidene stroške za dograditev slačilnic za 21 milijonov; tudi to posojilo je komisija odobrila. Odobreno je tudi posojilo za 15 milijonov za mestno kanalizacijo.

Sprejeli so odločbo, ki jo je predlagal odbornik za ekonomijo De Gioia in dovolili zadrugi prodajalcev rib, da namesti v pritličju ribjega trga napravo za izdelovanje ledu. Poleg tega so na skupščini razpravljali o vseh zadevah, ki jih mora občinski svet sprejeti v zvezi z odločbami, ki jih je občinski zbor sprejel s pooblastilom sveta po členu št. 140 občinskega in pokrajinskega zakona.

V SEJNI DVORANI NOVE ŠOLE ZA OTROŠKE VARUŠKE

V otroški kliniki svečanost ob odprtju 7. kongresa društva pediatričnih kirurgov

Izredna udeležba pediatrov iz Slovenije, Hrvaške in Srbije - Pozdrav deželnega odbornika Devetaga

Ob prisotnosti krajevnih in deželnih oblasti je včeraj pričel s svojim delom 7. vsedržavni kongres pediatričnih kirurgov, hkrati pa je bil svečano izročen svojemu namenu novi zavod za šolanje otroških varušk, kjer poteka kongres, ki se ga je poleg velikega števila italijanskih pediatrov udeležila tudi večja skupina otroških kirurgov iz Slovenije, iz Hrvaške in iz Srbije, med katerimi tudi Ljubljančan dr. Boris Vidmar, Koprčan dr. Salamun in dr. Tommaseo iz Splita.

Na svečanosti pri odprtju šole je kratko spregovoril prisotnim deželni odbornik Devetag, ki je nadomestil v Rimu zadržanega ministra za zdravstvo posl. Ripamontija. Devetag je pozdravil številne prisotne in se kratko zadržal ob pomenu otroškega zdravstva in nujnosti, da se strukture na tem področju močno okrepijo. Povedal je, da je dežela namenila v ta namen celo milijardo lir, ki bo namenjena obnovitvi prostorov pediatrične bolnišnice in ustanovitvi, oziroma okrepitvi nekaterih sicer obstoječih, toda nezadostnih struktur, med katerimi je še posebej omenil center za zdravljenje spastičnih otrok.

Zahvalil se mu je predsednik pediatrične bolnišnice inž. Sospisio, za njim pa je spregovoril predsednik društva italijanskih pediatrov dr. Bartolomei. Kratko je pozdravil prisotne tudi tržaški župan Spaccini, ki je zvečer, po zaključku prvega dela kongresa, priredil udeležencem srečanja zakusko in sprejem, poleg njega pa še ravnatelj tržaške medicinske fakultete, ki je še posebej poudaril pomen prisotnosti tolikšnega števila jugoslovanskih pediatrov na tem srečanju, ki se odvija v izredno prijateljskem vzdušju.

Po odprtju nove šole in otvoritvenih govorih je na kongresu prevladalo delovno vzdušje. Udeležencem so o raznih vprašanjih otroške kirurgije poročali profesorji Rizzo, Dodero, Mezzano, Rizzo A. iz Genove, Montinari, Caganazzo, Montagnani, Carrai, Pocianti, Pampaloni, v razpravo pa so posegli strokovnjaki Cetrullo, Vio, Martinelli, Mezzano, Dodero in Rizzo, Possenti, Soave, Dodero P. iz Genove in drugi.

Teme prvih «okroglih miz», za katere so se udeleženci kongresa opredelili, so zadevale kirurgijo požiralnika pri otroku.

● **Tržaški odbor za solidarnost z grškimi antifašisti** je naslovil na grško poslaništvo v Rimu brzojavko, v kateri protestira zaradi naraščanju terorja v Grčiji in počastne smrti, kateri je obsojen Panagulis, kakor tudi drugi zaporniki, med katerimi omenja še posebej Fofi Lazaru, Cellosa, Laskariduja, Hadžistavrisa in na novo zaprtega glasbenika Mikisa Teodorakisa.

Sestanek komisije PSI za pomorstvo in pristanišče

20. t. m. se je sestala komisija za «Pomorstvo in pristanišče». PSI. Komisija se je seznanila z vprašanji, ki sta jih predložila socialistična poslanca Bruno Lepre in Loris Fortuna, nanašajočimi se na pravilnik tržaške avtonomne pristaniške ustanove in na vzroke, ki so onemogočili aplikacijo čl. 3 ustanovnega zakona te ustanove, ki predvideva možnost, da prevzame ustanova sama odgovornosti za izvrševanje načrtovanj, oddajanje in izvrševanje del in naprav, ki so predvidene v regulacijskem načrtu pristanišča.

Na tej osnovi je nato arh. Semerani poudaril nujnost revizije ustanovnega zakona, da bo ustanova res uživala dejansko avtonomijo. Glede sedanjega letnega financiranja pristaniške ustanove in nakazil za njeno modernizacijo je bilo rečeno, da so nezadostna, poudarjena pa je bila nujna potreba po načrtu, ki bo obsegal organski razvoj našega pristanišča.

O vprašanju osnovnih problemov politike pomorskega prometa, je prof. Saraval govoril o posebnem položaju našega mesta, ki nima državnega zaledja, kar postavlja naše pristanišče v direktni konkurenčni položaj z jugoslovanskimi in nemškimi pristanišči. V tej zvezi je dejal, da je treba s prvimi doseči sporazume na osnovi specializacije blaga v tranzitu, glede drugih pa je treba doseči, pri SET ukinitev preferencialnih tarif, ki so jih uvedla nemška pristanišča.

Poslej tudi na pošti plačevanje avtomobilske takse

Avtomobilsko takso bo od 1. januarja 1970 dalje mogoče plačati razen pri poslovalnicah ACI (Italijanskega avtomobilskega kluba) tudi pri kateremkoli poštnem uradu na poštni račun, naslovljen na ACI.

Dogovor v tem smislu sta včeraj podpisala minister za finance Bosco in predsednik ACI odv. Marinucci.

Pogodba zagotavlja polno zaposlitev osebja ACI, istočasno pa bo znatno olajšala plačevanje takse avtomobilistom, ki so često morali čakati v dolgih vrstah pred uradi ACI.

Pred prihodom delegacije vietnamskih partizanov

V zvezi s skorajšnjim prihodom delegacije vietnamskih partizanov v naše kraje prireja zveza komunistične mladine vrsto zborovanj na temo «Obnovitev boja in solidarnosti z vietnamskim ljudstvom». Na Trgu Ponterosso bo ob 10.15 govoril tajnik ZKMI Willer Bordon, ob 11.15 na Oberdankovem trgu Mauro Gialuz, opoldne pri Stari mitnici spet tajnik ZKMI Bordon, medtem ko bo deželni tajnik ZKMI Angelo Di Piero govoril ob 18.30 v Drevoredu XX. septembra, na vogalu z Ul. Timeus.

Mandat deželnih svetov podaljšan na pet let

Predsednik deželnega odbora Berzanti se je skupno s predsedniki ostalih štirih dežel s posebnim statutom udeležil dela seje ministrskega sveta, na kateri so odobrili ustavni zakonski osnutek, ki spreminja sedanje določbe glede trajanja mandatov deželnih svetov s posebnim statutom. Po zakonskem predlogu notranjega ministra Restiva se ta doba podaljša od sedanjih štirih na pet let zato, da se trajanje mandatne dobe svetov dežel s posebnim statutom izenači s trajanjem mandatne dobe svetov dežel z navadnim statutom.

Na isti seji je ministrski svet odobril tudi osnutek odloka predsednika republike, ki vsebuje norme za izvajanje posebnega statuta dežele Furlanije - Julijske krajine glede hranilnic, kmečkih posojilnic in drugih ustanov krajevnega ali deželnega značaja za financiranje gospodarskih dejavnosti v deželi. S tem ukrepom bodo dejansko prenesena od vlade na deželo važne pristojnosti.

Napovedano predavanje ljubljanskega kirurga

Na pobudo deželnega zastopništva ustanove International College of Surgeons bo 28. t.m. prišel v Trst prof. Martin Benedik, direktor ljubljanske univerzitetne kirurgične klinike, ki bo imel zelo zanimivo predavanje o sekvestraciji pljuč. Pobuda spada v okvir stikov, ki jih je z ljubljanskimi kolegi navezal lansko leto prof. Pierc Pietri, primarij v tržaški glavni bolnišnici in delegat omenjene ustanove za našo deželo. Lani je prof. Pietri imel nekaj predavanj v Ljubljani.

V PROSVETNEM DRUŠTVU «SLAVKO ŠKAMPERLE»

Pesniški večer Svetoivančanov Marka Kravosa in Marije Mijot

Ob pesniškem prvencu prvega in ob razširjenem ponatisu pesmi druge

Včeraj sta se v prosvetnem društvu «Slavko Škamperle» predstavila občinstvu pesnika Marko Kravos, ki je pred kratkim izdal svoj pesniški prvenec «Pesem», ter Marija Mijot, ki je prav tako pred kratkim izdala ponatis svoje zbirke «Souze jn smeh». Pravzaprav gre pri tej zbirki le delno za ponatis, ker je približno polovica pesmi novih.

Večer je otvoril podpredsednik društva Lojze Abram, za njim pa je spregovoril Miroslav Košuta, ki je poudaril pomen obeh zbirk tako za zamejsko kulturo kot v vseslovenskem smislu. Zatem je orisal glavne značilnosti obeh pesnikov ter poudaril predvsem njuno povezanost z domačim okoljem, iz katerega oba črpata navdih.

Zatem sta Neda Mijot ter Sonja Zupančič brali pesmi Marije Mijotove. Njuno podajanje te svojevrstne narečne poezije je bilo res živo in prisrčno. Pesmi Marka Kravosa pa sta brali njegovi sestri Alenka ter Milica Kravos. Tudi njuno izvajanje je bilo doživeto. Recitacije je na klavirju občuteno spremljala Nadja Kriščak, s čimer je ustvarila vsaki pesmi primerno zvočno ozadje.

Umetniškemu delu sporeda je sledil prost razgovor s pesnikoma Prisotni so jima zastavljali razna vprašanja, na katera sta pesnika odgovarjala, nekateri pa so prosili, da bi pesnika sama prebrala še katero izmed svojih pesmi. Pesnika sta seveda občinstvu ugodila in zahvala podpredsednika društva je bila povsem prisrčen zaključek prijetnega, intimnega, a hkrati tudi pomembnega večera.

ž g

SINOČI V ROSSETTIJU

Otvoritveni koncert «Società dei Concerti»

V prenovljenem Rossettijevem gledališču je sinoči bila otvoritev sezone Koncertnega društva «Società dei Concerti» z nastopom znanega violinista Nathana Milsteina in pianista Rudolfa Buchenbinderja.

Ime Nathana Milsteina je seveda priklicalo v gledališče zelo veliko število ljubiteljev glasbe, ki so skoraj do kraja napolnili koncertno dvorano in navdušeno ploskali izvajanju obeh nastopajočih. Spored, ki ga je izbral Milstein za svoje gostovanje v Trstu, je obsegal v prvem delu Haendlovo «Sonato v d-duru» za violino in klavir, Bachovo «Sonato v a-molu» za violino solo in Schubertovo «Sonatino» za violino in klavir, v drugem delu pa Beethovnovo «Sonato v es-duru št. 3» za violino in klavir. Milstein spada med tiste violiniste, ki ne stremijo za tem, da bi navdušili občinstvo s cenenimi virtuozizmi, ampak osvajajo občinstvo polagoma, s svojim do kraja izdelanim izvajanjem, tako iz tehničnega kakor interpretativnega vidika, kakor je bilo jasno tudi na sinočnjem kulturnem koncertu katerega program pa se nam je zdel vendarle nekoliko preveč linearen in «preprost» za violinista takega formata kot je Milstein in upoštevajoč, da je to bil otvoritveni koncert letošnje sezone.

Seveda je violinist, ki uspešno koncertira po vsem svetu že preko štirideset let, zlasti navdušil občinstvo z izvajanjem Bachove Sonate za violino solo in z Beethovnovo zelo zahtevno Sonato, pri kateri se je tudi zelo izkazal mladi komaj 23-letni pianist Rudolf Buchbinder kot odličen spremljevalec in koncertant obenem.

Navdušenemu ploskanju sta se nastopajoča oddolžila z dodatkom, ki je prav tako izvabil priznanje in odobravanje občinstva.

Tržaško Koncertno društvo je tako že s svojim prvim koncertom ponovno potrdilo, da bo v svoji letošnji sezoni, ki bo zavzemala še petnajst koncertov, med katerimi bodo nastopili tudi znani solisti kot Igor Ojstrah, Friderich Gulda, Maurizio Pollini, Orkester BBC iz Londona in drugi, zadovoljilo še tako zahtevne glasbene sladokusce, ki jih v okviru tega društva ni malo.

— dn —

Priprave za proslavitev 25-letnice slov. šolstva

Sinoči so se v prostorih Sindikata slovenske šole v Trstu sestali člani Odbora za slovensko šolo in ravnatelji slovenskih šol na Tržaškem vseh vrst in stopenj. Skupni sestanek je bil sklican zato, da se zastavi delo v zvezi s 25-letnico obstoja slovenskih šol v Italiji. Po izčrpni razpravi so sprejeli naslednje sklepe: obletnica naj se proslavlja ob različnih priložnostih skozi vse šolsko leto 1969/70. Temu praznovanju naj se pritegnejo dijaki, šolniki, starši in celotna slovenska narodna skupnost. Ena od pobud predvideva izdajo posebne knjige ob 25-letnici slovenskega šolstva v Italiji. Pokrovitelj celotne pobude bo Odbor za slovensko šolo, vse delo pa bo vodil in koordiniral poseben delovni odbor.

Župan o smodniku v slovenski šoli

Tržaška policija išče ljudi, ki so postavili zaboj smodnika pod okno slovenske šole pri Sv. Ivanu, toda izsledki preiskave so zaenkrat tajni, ker še ni zaključena. V tem smislu je odgovoril tržaški župan Spaccini občinski svetovalki Grbčevi (KPI), ki je takoj po odkritju smodnika naslovila nanj vprašanje. Župan je tudi odgovoril, da se je za stvar takoj pozanimal in posegel pri pristojnih oblasteh.

Smrt portretista Edija Passaura

Včeraj je v tržaški bolnišnici v 77. letu starosti umrl znani tržaški slikar-portretist Edi Passauro. Pokojnik, ki je bil dalmatinskega porekla, je dolga leta deloval tudi v Angliji, Belgiji in Franciji, kjer je portretiral številne znane osebnosti. Prav tako je v razdobju med obema vojnama in še prej portretiral tudi številne osebnosti v Trstu. Svoje portrete, ki so mu prinesli slavo in ime, je izdeloval v glavnem v pastelu in olju.

S SEJE GLAVNEGA ODBORA TRGOVINSKE ZBORNICE

Kmalu prve poskusne pošiljke sadja in povrtnine v kontejnerjih

Češkoslovaška zahteva nižje tarife v pristanišču - Potovanje predsednika Caidassija v Anglijo in Zah. Nemčijo

Včeraj se je ponovno sestal vodilni odbor trgovinske zbornice, in sicer pod vodstvom predsednika dr. Caidassija, ki se je pravkar vrnil z večdnevnega potovanja v Anglijo in Zahodno Nemčijo.

Dr. Caidassi je poročal o tem potovanju, mimo tega pa je napovedal še vrsto pobud, ki jih bodo v prihodnjih mesecih prevzele na gospodarskem področju trgovinska zbornica ter druge ustanove in gospodarske organizacije. Predsednik je predvsem poudaril, da bo družba STIMAT v prihodnji agrumski sezoni organizirala nekaj poskusnih dobav sadja in povrtnine, namenjene na münchensko tržišče, skozi naše pristanišče. Blago bodo pripeljali v Trst iz Catanie, in sicer v kontejnerjih.

Govornik je nadalje omenil, da je dežela Furlanija - Julijska krajina sklenila pristopiti k odboru za razvoj prometa, saj se za vprašanja, ki jih ta odbor obravnava, še posebej zanima njeno odborništvo za promet in delo. Zasedanj omenjeenga odbora se bo redno udeleževal tudi načelnik odborništva dr. Capaccioli. Tako bo dežela preko svojih zastopnikov lahko sledila delu odbora ter uravnavala svojo prometno politiko v smislu interesov našega mesta.

Dr. Caidassi je povedal, da se je v Angliji udeležil zasedanja odbora za promet pri stalni konferenci trgovinskih zbornic evropske gospodarske skupnosti. Na zasedanju, ki je bilo v Londonu v času od 9. do 11. oktobra, so obravnavali predvsem področje cestnih prevozov, in to v luči najnovejših zahtev po uskladitvi ustrezne zakonodaje v okviru šesterice.

Iz Londona je predsednik odpotoval v Zahodno Nemčijo, kjer se je sešel z nekaterimi predstavniki nemške industrije. Tudi z njimi je načel probleme, ki zadevajo prevoz blaga po cesti in zlasti dvostranske sporazume, ki so bili pred kratkim doseženi na tem področju med Italijo in Zahodno Nemčijo, med Zahodno Nemčijo in Francijo, itd. Ob tej priliki je stekla tudi beseda o možnostih razvoja kontejnerskega prometa med Sredozemljem in Zahodno Nemčijo. V ospredju je bilo pri tem tudi vprašanje, kako zagotoviti zadostne količine blaga, ki naj bi ga odpošiljali iz Zahodne Nemčije na Sredozemlje s kontejnerji, ki dovažajo na sever sadje in povrtnino.

Kar zadeva nove tarife v avtoprevozništvu, je dr. Caidassi naglasil, da je predlog EGS, naj bi uvedli enotno tarifo za ustrezne storitve v okviru EGS, deloma še preuranjen, saj ni bilo med članicami šesterice še doseženo predhodno uravnovesje stroškov v avtoprevozništvu posameznih članic. Tako so si v posameznih članicah EGS še vedno precej različni stroški za osebje, socialne dajatve, za gorivo, davčne pristojbine in nekateri drugi elementi. V Frankfurtu se bo prve dni novembra sestal odbor, ki ima nalogo izdelati podroben pravilnik za izvajanje italijansko-nemškega sporazuma o avtoprevozništvu. Dr. Caidassi bo na tem zasedanju zagovarjal zahteve tržaškega emporija oziroma skrbel za to, da ne bodo v pravilnik sprejete klavzule, ki bi lahko škodovale tržaškemu pristanišču oziroma trgovinskemu prometu med Trstom in Zahodno Nemčijo.

Včeraj dopoldne pa se je dr. Caidassi srečal s člani češkoslovaškega gospodarskega odposlanstva, ki so dopotovali v Trst, da bi obravnavali nekatere probleme v zvezi s češkoslovaškim tranzitom skozi naše pristanišče. V kratkem bo namreč zapadla trgovinska pogodba med Italijo in ČSSR, v okviru nove pogodbe pa naj bi se našla možnost za ponovno oživitev češkoslovaškega tranzita skozi našo luko, ki je lani iz znanih razlogov padla na zelo nizko raven. Čehi so ponovno dali razumeti, da je razvoj tega tranzita pogojen z znižanjem stroškov za manipulacijo blaga skozi Trst na primerno raven. Trst naj bi Češkoslovaški nudil sprejemljivejše pogoje ne le za neposredne pristaniške storitve, temveč tudi za železniške in cestne prevoze.

Na koncu je odbor obravnaval nekatere spremembe, ki naj se vnesejo v statut deželnega združenja trgovinskih zbornic Furlanije - Julijske krajine, ter se izrekel v zvezi z nekaterimi zadevami notranje upravnega značaja.

Prometna nesreča Škedenjcev pri Planini

Družina iz Škednja, ki se je predvčerajšnjim odpravila na izlet v Jugoslavijo, je pri Planini doživela precej hudo nesrečo. Da bi se izognil težkemu tovornjaku, je avtomobil, v katerem se je peljala, zavozil s ceste

Od štirih potnikov, ki so se peljali v avtomobilu, je bila le ena oseba huje ranjena. To je 73-letna Maksa Sancin por. Schillani iz Ul. Soncini št. 92. Pri nesreči se je namreč hudo udarila v glavo, kolk in desno nogo in so jo morali zato z rešilnim avtomobilom jugoslovanskega Rdečega križa nemudoma prepeljati v tržaško bolnišnico, kjer so jo sprejeli na nevrokirurškem oddelku s prognozo okrevanja v 25 dneh. Tudi njen sin, 50-letni gostilničar Giacomo Schillani, ki je avtomobil upravljal, se je zaradi udarcev v levo stran prsi in levo koleno zatekel nekaj ur pozneje po prvo pomoč v splošno bolnišnico, vendar njegove poškodbe niso bile hujšega značaja, zato so ga poslali domov. Okreval bo v približno 5 dneh.

Schillani je v bolnišnici povedal, da se je okrog 13.30 peljal z materjo, ženo in sinom v avtomobilu opel TS 102908 proti Planini. Na enem izmed zloglasnih ovinkov pa je prišlo do nesreče. Pred njim je namreč vozil težak bolgarski tovornjak s prikolico. Ko ga je hotel Schillani prehiteti pa je prikolico zaneslo preveč na levo in da bi se izognil trčenju z njo je avtomobilist zavozil s ceste. Na kraj nesreče je kmalu zatem prispela prometna milica in drugo reševalno osebje, ki je Škedenjcem pomagalo iz neprijetnega položaja.

TAKIH OBISKOV SI ŠE ŽELIMO

Univ. profesorji iz Ljubljane so si ogledali naše šole

V imenu SKGZ je goste pozdravil prof. Jože Umek

Skupina 20 profesorjev oddelka za slovanske jezike in književnosti filozofske fakultete v Ljubljani je bila včeraj na obisku na Tržaškem. Univerzitetni profesorji, ki so jih na obisku spremljali pedagoški svetovalec prof. Stane Mihelič, šolski nadzornik Bole in nekateri didaktični ravnatelji ter ravnatelji srednjih šol, so prisostvovali nekaj časa pouku in si ogledali šole ter se pogovorili s šolniki na srednji šoli na Opčinah in v Nabrežini, v osnovni šoli v Saležu in osnovni šoli v Šempolaju ter na klasičnem liceju. Po kosilu v Šempolaju so si še ogledali izliv Timave in Devin.

V Bazovici je bila družabna večerja, na kateri so bili tudi nekateri profesorji, ki poučujejo na naših srednjih in višjih srednjih šolah. V imenu Slovenske kulturno-gospodarske zveze je drage goste pozdravil prof. Jože Umek, ki je izrazil željo, da bi se taki obiski nadaljevali. Univ. prof. Boris Paternu se je v imenu svojih kolegov zahvalil za topel sprejem in dejal, da so dobili zelo dober vtis ter občutili iskrenost in odprtost naših ljudi.

Avto podrl žensko na zebrastem prehodu

V Ulici Fabio Severo je prišlo sinoči spet do hude prometne nesreče. Priletno žensko, ki je na zebrastem prehodu za pešce prečkala cestišče, je podrl jugoslovanski avtomobil.

Nesreča se je pripetila okrog 21. ure v bližini poslopja s hišno številko 61. 64-letna učiteljica Ida Candiscio por. Son iz Ul. F Severo 90 je pred omenjenim poslopjem nenadoma stopila na cesto, da bi jo prekoračila, tedaj pa je iz središča mesta privozil z avtomobilom volkswagen (RI 200-78) 24-letni Ivan Kosec z Reke ter jo podrl.

Pri nesreči si je ženska zlomila desno nogo ter levo zapestje. Z rešilnim avtomobilom Rdečega križa so jo odpeljali v splošno bolnišnico, kjer so jo sprejeli na ortopedskem oddelku s prognozo okrevanja v 40-60 dneh, razen če ne nastopijo komplikacije.

GLASBENA MATICA - TRST

Jubilejna sezona 1969 - 70

KONCERTNI NASTOP
GOJENCEV GLASBENE ŠOLE
s sodelovanjem
ORKESTRA GLASBENE MATICE

V SOBOTO, 25. OKTOBRA 1969

1. Cambini: Koncert v g-duru op. 15 št. 3 za klavir in godala
2. Vivaldi: Koncert v a-molu za violino in godala
3. Mozart: Koncert v d-molu (KV 466) za klavir in orkester
4. Beethoven: Koncert v c-duru op. 15 št. 1 za klavir in orkester

Solisti: Ravel Kodrič, Tea Košuta, Milena Padovan, Loredana Sancin, Črtomir Šiškovič, Mojca Šiškovič

Dirigenta: OSKAR KJUDER, JANKO BAN

Prodaja vstopnic v pisarni Glasbene matice, Ul. R. Manna 29 (tel. 29-779) ter eno uro pred pričetkom koncerta pri blagajni Kulturnega doma.

Slovensko gledališče v Trstu

V soboto, 25. t. m. ob 19.30 v okviru 4. TEDNA SLOVENSKIH GLEDALIŠČ V MARIBORU

V nedeljo, 26. t.m. ob 15.30 v Slovenskem gledališču v CELJU

Levstik - Mahnič

MARTIN KRPAN

igra v dveh delih

Izleti

SPDT priredi dne 2., 3. in 4. novembra izlet z avtobusom po dalmatinski obali do Splita, nato pa z ladjo na otok Hvar. Cena znaša 15.000 lir za člane in 16.000 lir za nečlane. V tej je vključena vožnja z avtobusom in ladjo, prenočišča, večerje in zajtrki. — Informacije ter vpisovanje do vključno 27. oktobra pri gdč. Norči, Ul. Geppa 9/II.

Prosvetno društvo «Slavko Škamperle» priredi 9. novembra enodnevni izlet v Brda na Dobrovo z ogledom vinske kleti, skozi Novo Gorico in Kromberk, kosilo v Dobrovem. Vpisovanje od 9. do 13. in od 16. do 20. ure na telefon 70-834 in 51-497.

ETSI - CISL priredi v dneh 1. in 2. novembra izlet k Plitvičkim jezerom. Cena izleta, vključno prenočitev in hrana, je 8500 lir. Vse potrebne informacije nudi urad ETSI v Ulici Carducci 35, telefon 734-320 ali 734-323.

VABILO

Prosvetno društvo Ivan Cankar vabi člane, ki so se udeležili 11. SŠI na družabni večer, ki bo jutri v soboto, 25. t. m. ob 21 uri v društveni dvorani v Ul. Montecchi 6. Priporočamo točnost.

Včeraj - danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

V dneh 22. in 23. oktobra 1969 se je v Trstu rodilo 10 otrok, umrlo pa je 21 oseb.

UMRLI SO: 91-letna Ada Grablovitz vd. Trovi, 76-letna Margherita Mazzarolli vd. Berger, 64-letni Mario Tissina, 86-letna Gemma Marcovigi vd. Barcaricchio, 85-letna Rosa Cabas vd. Panzera, 59-letni Alberto Bertotti, 48-letna Maria Martire por. Brambilla, 76-letni Giuseppe Kosic, 82-letna Natalia Stancich, 76-letni Edmondo Passauro, 63-letna Paola Kocevar pd. Tamburin, 47-letna Rina Della Schiava por. Cella, 72-letna Caterina Pesaro por. Corbatto, 80-letna Elvira Favretta vd. Innocenti, 50-letna Silvia Tome por. Habe, 69-letna Maria Decorti por. Nenna, 71-letni Giuseppe Greco, 38-letna Eloisa Lu'n por. Cok, 83-letni Carlo Isletich, 70-letni Giuseppe Belli, 82-letni Giuseppe Geri.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 13. do 16. ure)

Alla Basilica, Ul. S. Giusto 1, Croce Verde, Ul. Settefontane 39, Ravasini, Trg Libertà 6, Testa d'oro, Ul. Mazzini 43.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 19.30 do 8.30)

Al Lloyd, Ul. Orologio 6 — Ul. Diaz 2, Alla Salute, Ul. Giulia 1, Picciola, Ul. Oriani 2, Vernari, Trg Valmaura 11.

Darovi in prispevki

Romano Skabar daruje 1000 lir za Dijaško matico.

TRŽAŠKA KNJIGARNA
TRST - Ulica sv. Frančiška 20
Tel. 61-792

Novo:
MIHELIČ: Stolpnica osamljenih žensk
Založba Lipa 2.150 lir

Gledališča

VERDI

Da se abonentom na lansko sezono, ki zaradi stavke poštarjev niso bili na dom obvestila, omogoči novitev abonmajev, čeprav je že padel rok za sprejemanje prošenj, bo blagajna gledališča Verdi še danes sprejemala prošnje za abonmaje za skorajšnjo operno sezono, ki bo začela 6. novembra z nastopom baletnega ansambla milanske Scale. Vse informacije o abonmajskih pogojih daje blagajna gledališča (tel. 23-988).

TEATRO STABILE

Danes, 24., v soboto 26. in v nedeljo 26. t.m. se bodo zopet nadaljevale ponovitve Držičeve komedije «Dundo Maroje» (I nobili ragusei, italijanski verziji), po zaključku teh treh ponovitev pa bo gostovala skupina Narodnega gledališča iz Strasburga, ki bo v francoščini izvajala v ponedeljek 27. t.m. Corneillejevega «Horaca» in v torek 28. t.m. «Tisoč frankov nagrade» Viktorja Hugoja, oboje v režiji Huberta Gignouxa.

Za ti dve izvenabonmajski predstavi, za kateri je dal pobudo Teatro Stabile v sodelovanju z italijansko - francoskim združenjem, bodo imeli člani tega združenja in abonenti na sezono Teatra Stabile ... odst. popusta. Rezervacija vstopnic v Galeriji Protti (tel. 36-372 in 38-547).

Razstave

V umetnostni trgovini «La Gogona» v Ulici Malcanton bo od ... t.m. do 3. novembra razstavljal svoje keramike Pompeo Pianezzola, ki se od leta 1948 udeležuje vseh razstav keramike v Italiji. Razstavljal je tudi v Tokiu, New Yorku, Pragi, Madridu, Kopenhagnu, Montevideu, Gmundenu in ponovno v Tokiu. Prejel je številne državne in mednarodne nagrade.

Znani tržaški slikar Dante Pi... razstavlja 23 temper v umetniški galeriji «Agrifoglio» v Milanu. Razstava bo odprta od 23. t.m. do ... novembra.

Razstava slikarja Demetrija Ce... je odprta vsak dan (do 10. novembra) od 12. do 14. ure in od 17. do 19. ure ter ob vsaki predstavi in prireditvi v Kulturnem domu.

Kino

Nazionale 14.00, zadnja predstava ob 21.30 «Ben Hur», Charlton Heston, Jack Hawkins, Haya Harareet, Stephen Boyd, MGM, Technicolor.

Fenice 16.00 «Barbagia» (La società del malessere), Terence Hill, Don Backy. Technicolor Techniscope. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Grattacielo 16.00 «Butch Cassidy» Paul Newman, Robert Redford, Katharine Ross.

Eden 16.00, zadnja predstava ob 22.00 «Una sull'altra», Jean Sorel, Marisa Mell, Elsa Martinelli. Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom. Drugi teden izrednega uspeha.

Excelsior 16.00 «Ardenne '44: un inferno» Burt Lancaster, Jean Pierre Aumont, Patrick O'Neal in Peter Falk. Technicolor Panavision.

Ritz 15.30, zadnja predstava ob 22.00 «La battaglia d'Inghilterra». Francisco Rabal.

Filodrammatico 16.30 «Per te mi vendo l'anima». E. Bernberg, S. Fritz. Colorscope. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Alabarda 16.00 «Il buono, il brutto, il cattivo». Clint Eastwood. Western. Technicolor. Nova izdaja. Prepovedan.

Aurora 16.00 «Bullitt» Steve McQueen. Technicolor.

Cristallo 16.00 «Vedo nudo». Nino Manfredi. Technicolor Cinemascope.

Capitol 15.30, zadnja predstava ob 21.30 «L'uomo venuto dal Cremlino». Anthony Queen, Oscar Werner, Vittorio De Sica, Sir Laurence Oliver. Technicolor.

Impero 16.30 «Agente speciale LK» Roy Danton. Technicolor.

Vittorio Veneto 16.30 «Stuntman» Gina Lollobrigida, Robert Viharo. Technicolor.

Ideale 16.00 «Mayerling». James Mason, Ava Gardner, Catherine Deneuve. Technicolor.

Abbazia 16.00 «Colorado Jess». C. Connors, Tamala Devi. Technicolor.

ODPRT JE NOV

KAZINO V LJUBLJANI

Kazino na evropski ravni v jugoslovanskem «Milanu» s sedežem v modernem, izbranem in središčnem

HOTELU SLON

Dve restavraciji, od katerih ena tipična, nočni klub, dva bara, dve kavarni, slaščičarna, sladoledarna, snack-bar

ROULETTE, BACCARA, CHEMIN DE FER, BLACK JACK

OBČINSKI ODBOR ODOBRIL POGODBO Z AGIP

Pod trgom Foro Ulpiano parkirišče s prostorom za 730 avtomobilov

Podzemsko parkirišče bo imelo štiri nadstropja - Po 30 letih bo postalo občinska last

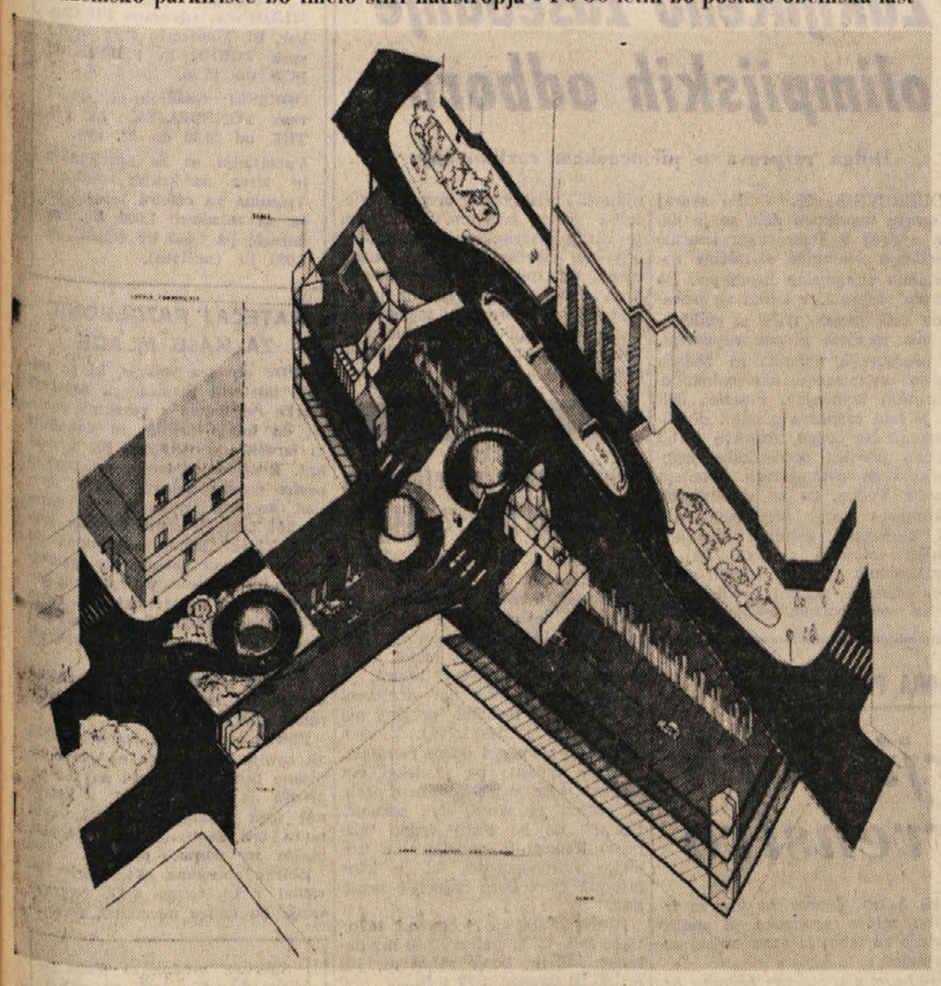

Skica podzemskega parkirišča pod trgom Foro Ulpiano v prerezu

Občinski odbor je pod predsedstvom župana Spaccinija odobril pogodbo za podzemski parkirni prostor na Foru Ulpiano, ki sta jo sklenila tržaška občina in AGIP. Občinski svet mora sedaj odobriti podrobneni osnutek, v katerem je podrobno gradbeni načrt, ki ga je izdelala družba ENI.

Po poročilu, ki je dodano osnutku, naj bi parkirišče imelo prostora za 730 avtomobilov, v njem naj bi bil tudi avtomobilski servis. Parkirišče bo zavzemalo celoten prostor Fora Ulpiano, dela Ulice Giustiniano in bo segalo do Ulice Cicerone. Sestavljeno bo iz štirih podzemskih nadstropij in bo obsegalo 60.000 kub. metrov. Vhod in izhod bosta v Ulici Giustiniano, imelo pa bo tudi izhod za pešce, dvigala in šest zasilnih stopnišč. Da bi promet kar najbolj olajšali, bodo za avtomobile obvezne enosmerne poti, nadstropja pa bodo med seboj povezana v obliki zavojev.

Kar se tiče tehničnih podrobnosti, bo celotna podzemska zgradba obdana s 70 cm širokim zidom iz malte. Notranja gradnja bo iz železobetona. Varnostne napeljave bodo posebno skrbno izdelane, v vseh prostorih bodo zračniki, nadzorstvo ogljikovega oksida v zraku pa bo avtomatično.

Tudi gasilne priprave bodo posebne vrste: namestili bodo 1800 avtomatičnih brizgalk, stroje za gašenje, hidrante in vodni zbiralnik, ki bo vseboval 40.000 kub. metrov vode pod pritiskom 6 atmosfer.

V primeru okvare normalnega električnega omrežja, bo parkirišče lahko samo proizvajalo električno energijo. Po osnutku pogodbe, naj bi parkirišče zgradil AGIP na svoje stroške in ga imel v naslednjih tridesetih letih v koncesiji. Po tridesetih letih naj bi postalo občinska last. AGIP bo torej z dobičkom pri upravljanju amortiziral stroške gradnje. Cene v parkirišču bo odobrila občina, parkirni prostor bo javen brez zasebnih garaž. Za stalno uporabo parkirnega prostora bodo izdajali abonmaje.

AGIP bo moral pri gradnji slediti osnutku, posebno kar se tiče varnostnih naprav. Dokončno odobritev bo dalo ministrstvo za notranje zadeve.

Takega parkirišča se bodo avtomobilisti nedvomno razveselili, saj je za Trst zelo koristna pridobitev. Iskanje parkirnega prostora postaja v našem mestu iz dneva v dan večji problem kar je posebno očitno ob koncu tedna, ko pride k nam veliko avtomobilov z jugoslovansko registracijo.

Tak način parkiranja je že v drugih mestih olajšal iskanje parkirnega prostora in prometa. Upajmo le, da bo do dograditve kmalu prišlo.

Goriško-beneški dnevnik

JUTRI ZVEČER V RONKAH

Gallusova odličja bodo podelili zaslužnim pevcem «S. Kosovela»

K svečanosti so vabljeni tudi podporni člani društva in drugi rojaki iz okolice

Pevsko društvo «Srečko Kosovel» v Ronkah priredi jutri, v soboto, ob 20. uri v svojih društvenih prostorih v Ronkah družabni večer za svoje člane, podpornike in prijatelje. Ob tej priliki bodo podelili Gallusova odličja zaslužnim pevcem tega zbora, ki so bili odlikovani za svoje delo v zboru. Odbor pevskega zbora vabi vse okoliške rojake, da se udeležijo te slovesnosti in preživijo nekaj uric skupaj s svojimi pevci, ki že vrsto let uspešno delujejo ter so v zadnjih letih imeli celo vrsto nastopov, na katerih so se kar dobro izkazali, pa čeprav je zbor le maloštevilen.

Zlasti priporočamo mladini, naj pride tokrat na sedež društva in pa tudi starejšim, ki imajo veselje do petja, pa se do sedaj še niso odločili, da bi sodelovali pri zboru. Tu bodo lahko svoje veselje do petja, z majhno izgubo časa v večernih urah, izpopolnili ter skupaj res zapeli lepo in ubrano ker le tako petje pride do pravega izraza in ga radi poslušajo tudi tisti, ki nimajo posebnega nagnjenja do raznih drugih prosvetnih manifestacij.

VESTI IZ TRŽIČA

Danes stavka kovinarjev

Danes od 8.30 do 11.30 bo v Tržiču stavka kovinarskih podjetij z državno udeležbo. Ves dan in tudi jutri pa bodo stavkali delavci zasebnih kovinarskih podjetij. Danes ob 10. uri bo na Trgu republike sindikalno zborovanje treh sindikatov, na katerem bo govoril predstavnik centralnega vodstva UILM Benvenuti.

● Na seji občinskega sveta v Tržiču so prejšnji večer nadaljevali z upravnimi zadevami, ki so bile na dnevnem redu.

V tržiško bolnišnico so sprejeli za 10 dni na zdravljenje 8-letnega Giorgia Santina, ki so mu ugotovili udarec v lobanjo in rano na čelu. Ko je prečkal cesto, ga je podrl avto fiat 600.

Stavka uradnikov v rabeljskem rudniku

Prvič v zgodovini rabeljskega rudnika so predvčerajšnjim stopili v stavko uradniki. Glede na to, da uradniki doslej nikoli niso podprli stavke delavcev, pa čeprav so ti za svoje pravice stavkali tudi po dva meseca, delavci niso solidarni s stavkajočimi uradniki.

Uradniki zahtevajo, da se jim priznajo pravice iz leta 1963 in da obdržijo tudi nekatere privilegije, kot na primer prejemanje 1 kub. metra drv na mesec, čeprav so jim med tem namestili v stanovanjih centralno kurjavo. Te prednosti za delavce ne veljajo.

DEŽELNO GLEDALIŠČE V GORICI

Držičevega «Dundo Maroje» so podali v dvorani Verdi

Predstava je ob dobrem obisku prav lepo uspela

Z Držičevo komedijo «Dubrovniški meščanje» (Dundo Maroje) je pretekli torek Deželno stalno gledališče Furlanije - Julijske krajine otvorilo letošnjo gledališko sezono v Gorici.

Gostovanje je bilo v Verdijevem gledališču, in verjetno je prav ta hram privabil zelo številno občinstvo. Kaže namreč, da je končno mimo absurd, ki je veljal prejšnja leta, da so se gledališke predstave vršile v športni dvorani UGG, edino kolikor toliko spodobno mestno gledališče pa je bilo dostopno le filmskim predstavam . . .

V upanju torej, da bodo menda vse predstave letošnje gledališke sezone v Verdijevem gledališču so si mnogi ljubitelji gledališča poskrbeli abonma za celotno sezono.

Očitno ne gre torej očitati goriški publiki mlačnosti, brezbrižnosti itd., pač pa je treba to pripisovati nekaterim drugim činiteljem, verjetno pa še posebno kulturni dozorelosti organizatorjev in občutku njihove samozadostnosti. Človek se nehote spomni na «rajnke» koncertne sezone: potikati se je bilo treba ravno tako po športni dvorani, tako da je vse skupaj izzvenelo kot prava kulturna zafrkacija. Pa naj bo.

Držičeve komedije so bili gledalci prisrčno veseli in so igralce nagradili s pogostim ploskanjem. Prav gotovo ima pri tej izvedbi prvo zaslugo režiser Kosta Spaič, ravnatelj dramske akademije v Zagrebu: znal je mojstrsko izravnati vse temeljne elemente Držičeve komedije in odkriti v njej pristnost, ki se razodeva v ljudski, sočni domačnosti. Poleg tega pa je komedija potekala gibčno in živahno, v zanimivih kontrastih, hkrati pa v taki skupinski zlitosti, kakršne po navadi resnično pogrešamo pri omenjenem gledališču. Zato so izostale že samo po sebi «markirane» maske L. Savorani, G. Moriones in C. Borcelli, nič manj pa šviker G. Tedeschi, G. Biavati in T. Mezzera, slednja prav po svoji neprivlačnosti.

Zadeva zase je prevod; prevajalca Carpinteri in Faraguna sta se gibala med dokumentom in živim govorom. Taka dialektalna kompozitnost se nam je v začetku zdela nekoliko prisiljena in neplodna, a se je s časom pokazalo, da je prav v tej kompozitnosti ves izrazni čar nekega ambienta in neke dobe.

Scene izredno prenosljive. Komedija «je ravno tako opravila» brez glasbene spremljave. M. R.

OB 100-LETNICI CAI V GORICI

Skoro 900 barvnih diapozitivov za mednarodni natečaj v Gorici

V ocenjevalni komisiji je tudi predstavnik PZS iz Ljubljane in predstavnik koroških planincev - Planinska razstava v goriški pasaži

Danes popoldne se bo sestala ocenjevalna komisija, ki bo ocenila barvna diapozitive s planinsko tematiko, ki so jih udeleženci poslali za mednarodni nagradni natečaj, ki ga organizira CAI iz Gorice, pod pokroviteljstvom deželne uprave in pokrajinske turistične ustanove.

Člani komisije so Peter Kocjančič iz Ljubljane, Dino Altran iz Gorice, Silvio Gamberoni iz Rovereta, Eduard Koder iz Beljaka, ter za jamarje Marino Vianello iz Trsta. S svojim delom bo komisija zaključila v nedeljo, 26. t.m.

Do sedaj se je prijavilo 217 udeležencev iz Italije, Jugoslavije in Avstrije z 862 deli. Ker pričakujejo še nove udeležence, ki so se zakasnili tudi zaradi poštne stavke, bodo sprejemali poslana dela in vpisovanja tudi danes, do neposrednega začetka dela ocenjevalne komisije.

Kot smo že pisali je ta natečaj edini te vrste v Evropi. Nanj so poslal svoja dela ljubitelji planin in planinskih motivov iz Jugoslavije, Avstrije, Češke, Francije, Nemčije, Anglije, Italije in Norveške. Med najboljše bodo razdelili kakih 20 nagrad v obliki zlatih kolajn, pokalov in raznih značk. Nagrade bodo razdelili v soboto, 22. novembra, ko bodo v dvorani Stella mattutina prikazali odlikovana in druga izbrana dela.

Ob tej priliki naj omenimo tudi razstavo ob 100-letnici goriškega CAI, ki je sedaj odprta v dvorani Pro loco v Gorici. Razstava prikazuje vrsto zanimivih posnetkov z Julijcev, s Krasa in z drugih bližnjih gora izpred prve svetovne vojne in potem do današnjih dni. Prikazani so tudi podvigi jamarjev, s posebnim ozirom na jame na našem goriškem Krasu. Prikazana so tudi nedavna raziskovalna dela v Završki jami pri Brdu v Zapadni Beneški. Omenimo naj tudi nazorni prikaz v prerezu jame pri Bonetih v Dolu. Razstava je deležna precejšnjega zanimanja in temu primerno je tudi obisk precejšen.

Obvestilo vinogradnikom

Briške vinogradnike, ki želijo dobiti zaščitni znak za svoj letošnji vinski pridelek, obveščamo, da morajo po zakonu prijaviti letošnji pridelek grozdja, tudi če so ga že prodali.

Za podrobnejša pojasnila in za izpolnitev prijave se prizadeti lahko obrnejo na urad Kmečke zveze v Gorici, Ul. Ascoli 1. S seboj naj prinesejo prijavnico vinogradov (denuncia vigneti) z registrsko številko ali samo številko, nadalje seznam količine pridelanega grozdja, ki pride v poštev za prijavo.

Pri Angorisu je zavozil s ceste

Prejšnji dan ob 16.30 so pripeljali v splošno bolnišnico v Gorici 72-letnega Renata Poggija iz Vidma, Ul. Cordai 30. Zdravniki so mu ugotovili rano na levem kolenu in zlom leve rame ter druge poškodbe; pridržali so ga za 40 dni na zdravljenju. Kot je ugotovila cestna policija je Poggiju počila guma na kolesu; zaradi tega je izgubil kontrolo nad vozilom, zavozil s ceste in dobil navedene poškodbe. Tudi na vozilu je znatna škoda.

Trčenje brez ranjenih

Včeraj ob 14.30 sta trčili na stikališču ulic Casale in Montecucco v Gorici dve vozili pri čemer pa na srečo ni bil nihče ranjen. Po Ul. Casale je iz centra Gorice privozila lancia fulvia iz Verone, ki jo je vozil 41-letni Giovanni Ventura iz Verone. Iz nasprotne strani je prišel z desne po Ul. Casale fiat 500, ki ga je vozil Tullio Gabrielli iz Gorice, Ul. Zara 8. Pri trčenju je utrpel zlasti fiat 500 precejšnjo škodo na karoseriji.

VČERAJ POPOLDNE V GORICI

Pet ranjenih pri trčenju na križišču v Ul. Leoni

Vzrok: neupoštevanje prednosti - Med ranjenimi sta oče in sin Comolli, zakupnika za Fiat v Gorici

Na križišču ulic Leoni in Paolo Diacono v Gorici sta včeraj ob 14.40 trčila avtomobila, ker tisti, ki je prihajal iz Ul. Diacono, ni dal prednosti onemu, ki je vozil po Ul. Leoni. Pri nesreči je bilo pet ranjenih in tudi obe vozili sta utrpeli znatno škodo, še posebno lancia fulvia.

Ob tisti uri se je peljal 65-letni Giovanni Ioppolo, ki je doma iz Trapanija, Ul. Vespri 63, s svojim avtom lancia fulvia po Ul Diacono proti križišču z Ul. Leoni. Z njim sta bila v vozilu še njegova žena 68-letna Ester Manfredini por. Ioppolo in 85-letna Maria Lorenzin vd. Fulvio iz Gorice Ul. Lung'Isonzo 12. V tistem trenutku pa je privozil do križišča po Ul Leoni navzdol fiat 1300 31-letni Aldo Comolli iz Gorice, Ul. Caprin 19, s katerim je bil v avtu tudi oče 71-letni Emilio, zakupnik Fiata za Gorico.

Ker se lancia fulvia ni ustavila ob «stopu», sta obe vozili trčili s tako silo, da je fiat dvakrat obrnilo.

Vseh pet potnikov je bilo pri trčenju ranjenih. Oba Comellija so odpeljali v bolnišnico San Giusto, kjer so očetu Emilu ugotovili rano nad levim očesom, precejšnjo rano na licu, poškodbe na rokah in pretres možganov ter so ga pridržali za 20 dni na zdravljenju. Sinu Aldu so ugotovili pretres možganov, rano na levem sencu in druge poškodbe ter bo ostal na zdravljenju 15 dni.

Manjše poškodbe so dobili potniki fulvie, ki so jih z rešilnim avtom Zelenega križa in Rdečega križa odpeljali v splošno bolnišnico. Ioppolo ima udarec v lobanjo s pretresom ter bo ostal 5 dni na zdravljenju; njegova žena Ester ima udarec na desnem kolenu ter so ji nudili prvo pomoč s prognozo okrevanja v nekaj dneh. Maria Lorenzini pa ima udarec v lobanjo s pretresom in so jo pridržali za 4 dni na zdravljenju.

Zapisnike so napravili karabinerji in prve pomoči, ki so ugotovili tudi precejšnjo škodo na obeh vozilih zlasti na fulviji.

Gotovo gre v veliki meri zasluga za nagel prodor podjetja na trg skupini mladih zavzetih strokovnjakov, ki so začeli samostojno projektirati nova vozila, obenem pa tudi izkušenim kvalificiranim delavcem, navajenim solidnega dela, ki so izčili tudi mlade delavce.

Prav te dni so odpeljali iz podjetja že tisočo cisterno za prevažanje derivatov in raznih drugih tekočin. Po podatkih, ki so nam jih dali v tovarni, kroži po jugoslovanskih cestah najmanj 75 odstotkov cistern za derivate in tekočine tega podjetja ter kar 95 odst. specialnih cistern z oznako «Gorica». V tem času so v podjetju izdelali že tudi 4500 prikolic.

Zdaj imajo v «Vozilih Gorica» oddane razpoložljive zmogljivosti že za celo prvo polovico prihodnjega leta. Tuji kupci so naročili za prihodnje za nad pol milijona dolarjev izdelkov.

* * *

Novogoriška tovarna «Meblo» se je s svojimi kakovostnimi izdelki močno uveljavila na domačem in na tujih tržiščih. Preko trgovske organizacije Meblo-Italiana v Gorici vse bolj prodira tudi na italijanski trg. Zato nemara niso za širšo javnost nezanimivi njeni uspehi na sejemskih prireditvah, kjer se soočajo proizvajalci pohištva s svojimi izdelki.

Na mednarodnem sejmu pohištva, ki je bil pred kratkim v Beogradu je novogoriška tovarna prejela kar tri od štirih podeljenih zlatih odličij. Gre za takoimenovane zlate ključe, ki jih podeljujejo podjetjem, ki se predstavljajo z najboljšimi izdelki. Posebno priznanje je dobila tudi projektantka nagrajenih modelov Ljerka Finžgar.

Povedali so nam, da je nagrada pogojena z dolgoročnim delovanjem razvejane dejavnosti. Tovarna ima namreč poseben zavod, kjer deluje več inženirjev in drugih strokovnjakov. V tem zavodu modelirajo ter proučujejo funkcionalno in uporabno vrednost izdelkov. Postopek od izdelave modela pa do njegove uvrstitve v proizvodnjo teče tudi po eno leto. Seveda so rezultati takega študija potem vidni v končnih izdelkih.

Povemo naj, da se uspehi tovarne na sejmih odražajo tudi v finančnih pokazateljih. Tovarna ima zdaj pripravljen program nadaljnjega razvoja ter rekonstrukcije obratov, kar ji bo omogočilo še večjo proizvodnjo ter konkurenčnost doma in v tujini. Prav zdaj gradi v središču Nove Gorice veliko trgovsko hišo, v kateri bodo predstavljali vse nove izdelke, primerno razstavljene tudi novogoriškemu občinstvu. Predvidevajo, da bodo v novi trgovski hiši tudi prodali znatno več izdelkov domačim potrošnikom.

Geom. Delio Lupieri občinski odbornik za javna dela v Gorici sprejema stranke na občinskem tehničnem uradu vsako sredo od 15.30 do 17. ure.

Iz goriškega matičnega urada

Dne 22. in 23. t. m. se je rodilo v goriški občini 9 otrok in umrla je ena oseba.

Rojstva: Ferdinando de Stabile, Giulio Terceli, Mauro Caus, Riccardo Simeon, Alessandro Moretto, Maria Cristina Ietri, Alberto Grillo, Debora Donnini in Cristina Visintin.

Umrli: upokojenec 82-letni Eugenio Bressan.

Kino

CORSO. 17.15: «Isadore», W. Redgrawe in J. Foks, Ameriški barvni film; mladini pod 14. letom prepovedan.

VERDI. 16.30: «La lunga ombra gialla», G. Peck in A. Heywood, Ameriški kinemaskope v barvah.

MODERNISSIMO. 17.15—22: «Sotto il sole rovente», R. Hudson in L. Van Cleft. Ameriški barvni film mladini pod 16. letom prepovedan.

VITTORIA. 17.00: «Presto a letto», S. Berger in B. Halsey. Nemški barvni film; mladini pod 18. letom prepovedan.

CENTRALE. 17.15: «Le avventure di Ulisse», B. Fehmiu in M. Berti. Italo-jugoslovanska koprodukcija v barvah.

Tržič

AZZURRO. 18.00: Fellinijev «Satyricon». Capucine in F. Randone. Kinemaskop v barvah.

EXCELSIOR. 16.00: «Base artica Zebra», R. Hudson in E. Borgnine. Kinemaskop v barvah.

PRINCIPE. 16.30: «Dove vai tutta nuda?», F. William, M. Buccella in G Moschin. Kinemaskop v barvah.

Nova Gorica

SOČA (Nova Gorica): «Madam X», ameriški barvni film — ob 18. in 20.

DESKLE: Prosto.

RENCE: «Dolina lutk», ameriški barvni film.

SEMPAS: «Noč generalov», ameriški barvni film — ob 16. in 20.

KANAL: Prosto.

SVOBODA: «Človek odveč», francoski barvni film — ob 18. in 20.

PRVAČINA: «Cena maščevanja», ameriški barvni film — ob 20.

POTUJOČI KINO — TRNOVO. «Most na reki Kway», ob 20. uri.

DEŽURNI LEKARNI GORICA

Danes ves dan in ponoči je odprta lekarna S. GIUSTO, Korzo Italija 244, tel. 35-38.

TRŽIČ

Danes ves dan in ponoči je v Tržiču odprta lekarna «Alla Salute» — dr. Fabbro — Ul. Cosulich št. 101; tel. 72480.

Izleti

VZPON NA SVINJAK priredi SPD iz Gorice v nedeljo, 26. t.m. To je njegova zadnja letošnja visokogorska tura. Informacije pri vpisu pri tajnici Smetovi na SPZ, Ul. Ascoli 1 — tel. 24-95.

MARTINOVANJE priredi Slovensko planinsko društvo v nedeljo, 16. novembra z začetkom ob 16. uri v prostorih hotela «Soča» v Mostu na Soči. Vpisovanje do srede, 5. novembra pri tajnici Smetovi v Ascolijevi ul. 1/I. tel. 24-95.

DANES OTVORITEV V VIDMU

Tridnevno zasedanje o perspektivah in medsebojnem vplivanju turizma

Zasedanja se bodo udeležila odposlanstva iz Furlanije-Julijske krajine, Slovenije, Hrvaške in Koroške - Prva dva dni bo zasedanje v Vidmu, v nedeljo pa se zaključi v Trstu

Danes se v Vidmu prične tridnevno zasedanje o perspektivah in medsebojnih vplivih turizma v deželi Furlaniji - Julijski krajini in v sosednih deželah, ki bo trajalo tri dni: dva dni v Vidmu, tretji dan pa v Trstu. Zasedanje so sklicali na pobudo deželne uprave in odborništva za turizem. Udeležila se ga bodo odposlanstva iz dežele Furlanije - Julijske krajine, Slovenije, Hrvaške in Koroške. V vseh teh deželah se namreč turizem stalno razvija in pridobiva vedno večjo važnost v njihovem gospodarstvu, poleg tega pa se je začelo tudi krepiti sodelovanje med njimi saj se v mnogih pogledih v turistični panogi dopolnjujejo med seboj in prevagajo skupni interesi nad konkurenčnostjo. Prav tega so se turistični operaterji vseh teh dežel zavedli in od tod izvira tudi potreba po tem srečanju, da si izmenjajo na njem svoje izkušnje in se pogovorijo o novih oblikah bodočega sodelovanja. Seveda pa ne gre pri tem le za gostinsko vejo turizma temveč za vse njegove plati, kot so prevozništvo, prometne zveze itd. In ravno vprašanje prometnih zvez in novih cest bo poleg turizma v ožjem smislu tudi predmet razprav. Vsi se namreč zavedajo, kako velike važnosti so avto ceste za razvoj turizma, saj približujejo med seboj tudi bolj oddaljene kraje s tem, da močno skrajšajo čas potovanja.

Tudi v naši deželi se je turizem v poslednjih letih močno razvil. Po ugotovitvah pristojnega deželnega odborništva je turizem izpolnil napovedi deželnega petletnega gospodarskega in socialnega načrta in je zato razumljivo, da je treba tej panogi posvetiti še večjo pozornost. To ugotovitev potrjujejo statistični podatki. Leta 1965 so v deželi razpolagali s skupno 93.000 postelјami, sedaj pa jih je 110.000, kar pomeni, da je njihovo število naraslo za 17,31 odst. Število nočitev pa se je v tem času zvišalo od 6.900.000 na 9 milijonov, to je za 30,8 odst. Doslej je dežela prispevala za razvoj turizma 17,5 milijarde lir, s čimer so dosegle javne in zasebne investicije v turizmu 40 milijard lir.

Spričo tega razvoja je deželno odborništvo za turizem sklenilo, da posveti pozornost tudi turističnemu razvoju z mejnimi deželami, saj se pota in turistični tokovi prepletajo in medsebojno dopolnjujejo. Že samo spoznanje izkušenj v sosednih deželah bo koristilo tudi turizmu v naši deželi in medsebojni stiki so koristni tudi za bodoče usmeritve in izbire na turističnem torišču. Na ta način bo lahko postal turizem tudi pri nas bolj smotrn in produktiven. Na zasedanju bodo torej proučili gospodarsko, socialno, urbanistično, devizno in druge plati turizma in seveda tudi vse možnosti koristnega sodelovanja mejnih dežel. V skladu s temi smotri so tudi razna poročila, ki jih bodo na zasedanju podali strokovnjaki iz vseh štirih dežel. Uvodno poročilo bo podal podpredsednik deželnega odbora in odbornik za turizem Moro. Teme drugih devetih poročil pa so naslednje: «Turizem v napotkih urbanističnega načrta Furlanije - Julijske krajine», «Petletni načrt gospodarskega in socialnega razvoja za Furlanijo - Julijsko krajino: politika turizma in uporaba prostega časa; metodologija in raziskave», «Meddeželna turistična odprtost Furlanije - Julijske krajine», «Slovenija — turistična dežela», «Turizem na Koroškem — sedanji položaj in perspektive», «Turizem na Hrvaškem in možnosti medsebojnega sodelovanja», «Teritorialno urbanistično načrtovanje in turistični razvoj Socialistične republike Hrvaške», «Urbanistična ureditev Koroške» ter «Deželno teritorialno in urbanistično načrtovanje in program turističnega razvoja v Socialistični republiki Sloveniji».

V začetku zasedanja bo najprej pozdravil udeležence videmski župan dr. Bruno Cadetto, za njim pa predsednik pokrajine odv. Vinicio Cadetto, predsednik videmske pokrajinske turistične ustanove odv. Fausto Barvina ter deželni predsednik dr. Alfredo Berzanti.

Nalezljive bolezni

Zdravstveni urad tržaške občine je v razdobju od 13. do 19. oktobra zabeležil naslednje primere nalezljivih obolenj: škrlatinka 7, ošpice 2, norice 4, šen 4, oslovski kašelj 3, vnetje priušesne slinavke 1, nalezljivo vnetje jeter 9 (1 izven občine).

● **Mestni muzej** za zgodovino in umetnost v Ul. Cattedrale 15 bo zaradi obnovitvenih del zaprt do 21. t. m.

PODLO DEJANJE MLADEGA NASILNEŽA

Na stopnicah napadel dekle i mu je nehote odprlo vrata

Med samoobrambo je dekle padlo na tla in se udarilo v glavo - Nekaj ur pozneje je policija mladeniča aretirala

Nizkotni nameni so v sredo zvečer pripravili mladeniča, ki ga je policija pozneje aretirala, da je zverinsko napadel mlado dekle, ki se je vračalo ob pozni uri samo domov.

Dogodek se je pripetil okrog 21. ure na stopnišču pred dekletovim stanovanjem. Napadenka, 27-letna bolničarka, se je kmalu po dogodku vsa prestrašena in razburjena zglasila na kvesturi ter povedala, da se je tistega dne kot običajno vračala domov. Ulica, v kateri stanuje, je bila skoraj prazna, le z nasprotne strani je v tistem trenutku naglih korakov prihajal mladenič star okrog 18 let. Nič hudega sluteč je mlada bolničarka potegnila iz torbice ključe ter odklenila vhodna vrata poslopja. Ko je hotela vstopiti pa je bil neznani mladenič že pri njej ter se pripravljal, kot bi hotel tudi sam vstopiti. Ob tem je celo izgovoril ime druščine, ki stanuje v tistem poslopju, ime, ki ga je najbrž v naglici prebral z imenika ob vratih. Dekle mu je verjelo ter mu celo pridržalo vrata, da je lahko vstopil. Skupaj sta se nato napotila po stopnicah navzgor, ne da bi si med seboj izmenjala kakšno besedo. Ko sta dospela v drugo nadstropje, je mladenič nepričakovano vzrojil ter dekle nasilno objel. Nagio je odvrgla ročno torbico in cvetice, ki jih je držala v roki ter se mu z vso močjo uprla, pri tem pa glasno klicala na pomoč. To je trajalo le nekaj minut, kajti mladenič se je dekletine krčevite samoobrambe in njenega vpitja prestrašil ter pobegnil. To pa je imelo na žalost precej hude posledice za dekle, ki je med ruvanjem padla na tla ter z glavo udarila ob stopnico.

Ko se je na stopnišču polegel vrišč in ropot in so se za neznanim napadalcem že zaprla vrata, ki vodijo na cesto, so iz stanovanj prišli ljudje ter priskočili dekletu, ki je izbruhnilo v jok, na pomoč. Sama se je nato, kot rečeno odpravila na kvesturo ter povedala agentom letečega oddelka, kaj se ji je bilo pripetilo. Ti so jo s svojim avtomobilom najprej odpeljali v splošno bolnišnico, kjer so ji zdravniki dali prvo pomoč, nakar so jo na kvesturi spet izpraševali. Med drugim so ji pokazali slike nekaterih mladeničev, ki so že imeli opravka s policijo zaradi podobnih pehotnih dejanj, in dekle je med njimi kmalu prepoznalo svojega napadalca. Agenti so si prepisali vse njegove podatke (gre namreč za Wolfa Lohengrina iz Ulice Crociferi št. 5) ter se odpravili na njegovo stanovanje. Ker Wolfa ni bilo takrat še doma, so ga počakali pred stanovanjem, in ko se je okrog treh ponoči vrnil so ga aretirali ter odpeljali v varnostno celico.

OKRAJNO SODIŠČE V GORICI

Sodnik predpisal globo priči ki se ni odzvala na povabilo

Razpravo so morali odložiti za teden dni - Dve obsodbi zaradi stečajev

Pred okrajnim sodnikom v Gorici so včeraj obravnavali zadevo 39-letnega Elberarda Massaruttija iz Gorice, Ul. Lunga 30, ki je bil obtožen, da je dne 4. aprila letos zvečer okrog 23. ure z nožem, ki je imel rezilo dolgo 24 cm ranil v gostilni Stefanije Carletti v Ul. Lunga Viktorja Pintarja iz Gorice Ul. Baiamonti 14. Pintarju so nudili takrat v bolnišnici prvo pomoč s prognozo okrevanja v 3 dneh zaradi rane na levi roki.

Obtoženca so še isti večer zaprli in ga pridržali v zaporu pet dni, potem pa so ga izpustili na začasno svobodo. Na včerajšnji razpravi je Massarutti izjavil, da se je hotel takrat le pošaliti in da ga je Pintar dvakrat udaril. Za tem je stekel domov, ker stanuje v bližini gostilne ter pozval Pintarja naj pride iz lokala kar je ta tudi storil. Zanikal pa je, da bi Pintarja ranil z nožem ter pravi, da se je najbrž ranil sam.

Pintar pa je izjavil, da sta se prepirala zaradi neke ure in da ga je obtoženec zgrabil za ovratnico ter mu grozil, da ga bo ubil. Sodnik je zaslišal tudi nekaj prič ter ugotovil, da je manjkala glavna priča, Firmino Giacuzzo, čeprav je bil pozvan po vseh predpisih. Zato je obsodil odsotnega Giacuzzo na plačilo 10.000 lir globe ter ga ponovno pozval za prihodnji četrtek. Do takrat pa so razpravo o tej zadevi odložili. Obtoženca zagovarja odv. Macoratti.

Na vrsti sta bili tudi dve zadevi, ko obtoženci niso imeli v redu svojega knjigovodstva.

V prvem primeru se je zagovarjal 39-letni Bernardo Marcone iz Tržiča, ki je imel v najemu bar «Fiocco d'oro» v Zagraju, kjer je zašel v stečaj dne 16. maja lani. Ob tej priliki so ugotovili, da ni vodil knjigovodstva kot je predpisano po zakonu. Čeprav je zatrjeval, da sploh ni ničesar vedel o tej dolžnosti, ga je sodnik obsodil na 5 mesecev in 10 dni zapora, plačilo sodnih stroškov in prepoved trgovske dejavnosti za 6 mesecev. Branil ga je dr. Berlan.

V drugem primeru so v odsotnosti obravnavali zadevo zakoncev 38-letnega Gastona Palange in njegove žene Marije, iz Gradeža, Ul. Galvani 4-III, ki sta imela v Gradežu konfekcijsko trgovino «Ditta Arianna» pa sta zašla v stečaj. Sodnik je obtožil moža na 7 mesecev zapora, ženo pa na 4 mesece; kazen pa je pogojna. Oba imata tudi prepoved izvrševanja trgovske dejavnosti za 6 mesecev ter bosta morala plačati sodne stroške.

Drž. tožilec odv. Pedroni, sodnik dr. Laudisio.

VESTI Z ONSTRAN MEJE

Podjetje «Vozila-Gorica» dosega vedno lepše uspehe

Mlado podjetje «Vozila-Gorica» v Šempetru dosega v zadnjih letih zelo lepe uspehe. Prvotno so v tem podjetju popravljali raznovrstna motorna vozila, potem pa prešli na samostojno izdelovanje specialnih vlečnih vozil, s katerimi so se lepo torna vozila, potem pa prešli na tujem trgu, saj izvažajo kar v deset tujih državah. Zdaj šteje kolektiv že več kakor 500 delavcev ter bo letos ustvaril za skoraj milijardo starih dinarjev vrednosti proizvodnje.

šport šport šport šport šport šport

NOGOMET

V BUENOS AIRESU

Milan svetovni klubski prvak kljub porazu proti Estudiantesu

Argentinci so zmagali 2:1, toda v prvi tekmi v Milanu so bili premagani s 3:0

BUENOS AIRES, 23. — ESTUDIANTES: Poletti; Manera, Malbernat; Aguirre Suarez, Madero, Togneri; Bilardo, Romeo, Conigliaro, Taverna, Veron.

MILAN: Cudicini; Anquilletti, Schnellinger; Rosato, Malatrasi, Fogli; Sormani, Lodetti, Combin, Rivera, Prati.

SODNIK: Massaro (Čile).

Goli: 30' Rivera, 44' Conigliaro, 45' (vsi v prvem polčasu).

Gledalcev: 55.000.

Po osvojitvi naslova evropskega prvaka tako med državnimi reprezentancami, kot med klubi, je italijanski nogomet zabeležil še en velik uspeh: Milan je v Buenos Airesu prvič v svoji zgodovini postal svetovni klubski prvak. Med ostalimi italijanskimi društvi je to doslej uspelo le Interju in sicer v letih 1964 in 1965.

Toda do tega uspeha je prišel Milan dokaj težko. To pa ne toliko, ker je povratno srečanje izgubil z 2:1 (v prvem v Milanu je zmagal s 3:0 in je torej končni izid v njegovo korist 4:2), ampak predvsem zaradi izredno grobe igre, ki so jo vsilili nasprotniki. Srečanje v Buenos Airesu je bilo namreč bolj podobno bitki, kot pa nogometni tekmi: dva igralca Milana so morali z igrišča odnesti celo na nosilih. Combinu so zlomili nos, Prati pa je dobil pretres možganov. Tudi mnoge druge igralce Milana je moral vzeti v roke zdravnik: Rivera je dobil krepak udarec v obraz s pestjo, udarce pa so prejeli tudi Anquilletti, Cudicini, Rognoni in Malatrasi. Tekmo so morali zaradi incidentov večkrat prekiniti, tako da jo je sodnik podaljšal za 9 minut.

Milan je startal v tej tekmi s tremi goli prednosti in je zato razumljivo, da je skušal varovati rezultat z obrambno igro. Nasprotniki so vso tekmo ostro pritiskali na Milanovo polovico igrišča in italijanskim igralcem je treba priznati predvsem ..., da se niso nikoli pustili izzvati in da so ohranili — kolikor je pač bilo to sploh mogoče — ves čas mirno kri.

Vsi goli so padli v prvem polčasu: v 30' je prvi zadel mrežo Rivera. V 43' je izenačil Conigliaro, dobro minuto kasneje pa je po strelu iz kota povedel domačine v vodstvo A. Suarez.

Ker Argentinci s svojo nogometno veščino niso več mogli presenetiti italijanskega vratarja, so skušali izsiliti zmago z grobo igro, zaradi katere je prišlo do prej omenjenih poškodb, toda Suareza in Manero je sodnik izključil z igrišča. S tem grobe igre seveda ni bilo konec in po tekmi je zaradi ogrožanja telesne varnosti članov italijanske ekipe posegla celo policija, ki je tri igralce aretirala ter jih predala sodišču.

Policija pa je poskrbela po tekmi še za eno presenečenje: aretirala je namreč milanovega igralca argentinskega porekla Combina pod obtožbo, da še ni odslužil vojaškega roka. Combin je namreč argentinski državljan. Ker pa je Combin obenem tudi francoski državljan, je kmalu dokazal, da je odslužil vojaški rok v tej državi in policija ga je izpustila.

Ves današnji argentinski športni tisk obširno piše o tej tekmi in soglasno ugotavlja, da leži vsa odgovornost za izredno grobo igro izključno na Estudiantesu. Pred odhodom Milana v domovino se je italijanskemu moštvu javno opravičil tudi sam predsednik argentinske države, ki je tudi ostro obsodil zadržanje Estudiantesa.

Bliža se smučarska sezona

Topli žarki jesenskega sonca nas sicer v teh dneh še ogrevajo, vendar pa je ozračje vsak dan le bolj hladno. Bliža se zima in s tem sezona zimskih športov. Slovensko planinsko društvo v Trstu se že vneto pripravlja na novo smučarsko sezono in je v teh dneh organiziralo smučarska tečaja za odrasle in otroke. Prvega se udeležuje 14 tečajnikov, drugega pa 15. Vsi vneto pripravljajo svoje mišičevje na napore smučanja, da bi se lahko nato na snegu tako sproščeno predali užitkom bele opojnosti, kot so to storili lanski tečajniki Igor Kuret, Adrijan Obersnel in Robert Novel (na sliki).

VČERAJ V DUBROVNIKU

Zaključeno zasedanje olimpijskih odborov

Dolga razprava o plemenskem razlikovanju

DUBROVNIK, 23. — Po skoraj 28-urnem nenehnem delu se je danes zjutraj v Dubrovniku končalo zasedanje generalne skupščine nacionalnih olimpijskih komitejev. Po izčrpni razpravi, v kateri so prikazana tudi nasprotujoča si stališča, je bila sprejeta skupna resolucija, ki predstavlja napotilo za bodočo akcijo organizacije nacionalnih olimpijskih komitejev. Posebno dolga je bila razprava o rasni diskriminaciji. Na koncu razprave je bil sprejet predlog predsednika jugoslovanskega olimpijskega komiteja Zorana Polića, da se v sklepnem dokumentu vnese priporočilo, naj vsi nacionalni komiteji svetujejo svojim športnim zvezam, naj v mednarodnih športnih zvezah sprožijo, oziroma podpro predlog, da se na vseh športnih tekmovanjih v njihovih pristojnosti prepove udeležba tistim državam, v katerih je rasna diskriminacija in kršitev osnovnih človekovih pravic uzakonjena, oziroma se v praksi izvaja. V resoluciji se ugotavlja, da je bil sestanek v Dubrovniku uspešen in da je nadaljnji korak v modernizaciji in demokratizaciji olimpijskega gibanja.

ATLETIKA

Fabij Ruzzier v peteroboju nov rekord Bora: 2.244 točk

V soboto v Tržiču in v nedeljo v Vidmu, so bila tekmovanja za kategorijo mlajših mladincev, na katerih je nastopil tudi borovec Fabij Ruzier, ki je nepričakovano zmagal v peteroboju. Naš mladi atlet, ki že več časa resno trenira, je tokrat postavil tudi nov društveni rekord s 2379 točkami (prejšnji mu je pripadal z 2244 točki). V vseh nastopih je dosegel dobre rezultate, posebno uspešno pa je tekel čez zapreke, kjer je izboljšal svoj osebni rekord za skoraj dve sekundi. Upajmo da bo Fafij vedno tako resno treniral in nadaljeval s tradicijo v mnogobojih, ki je letos prinesla ekipi Bora najboljše rezultate.

Ruzier Fabij je tekmoval tako: (80m zap. 13"7; palica: 2,60 m; daljina: 5,12 m; kopje: 33,56 m; 300 m: 43"4; skupno 2379 točk.

Z. P.

OBVESTILO

ŠK Kras iz zgoniške občine vabi vse tekmovalce, ki so branili barve Krasa na letošnjih 11. slovenskih športnih igrah, da se udeleže družabnega večera z zakusko, ki bo v prostorih krožka v Zgoniku, v soboto, 25. t. m. ob 20.30.

Odbor

SPDT obvešča, da so treningi PREDSMUČARSKE TELOVADBE v naslednjem razporedu:

MLADINCI: (dvorana PD Cankar, Ul. Montecchi 6/IV. nad.) vsak TOREK in PETEK od 16.30 do 17.30.

ODRASLI: (stadion «1. maj») vsak PONEDELJEK in PETEK od 20.30 do 22. ure.

Vpisovanja se še sprejemajo in sicer na krajih treninga. Vpisnina za celotni tečaj znaša za mladince 1.000 lir, za odrasle pa 1.500 lir (člani) in 2.000 lir (nečlani).

NATEČAJ RAZGLEDNIC ZA NAŠE MLADE

SPDT obvešča šolarje, ki se mislijo udeležiti razpisanega natečaja zbirke razglednic z gorskimi motivi, da imajo priliko to dopolniti in izročiti do vključno 10. novembra. Razglednice lahko prikazujejo pestre gorske motive: vrhove, cvetice, drevesa, živali, skratka narave kot tako, izvzemši morske motive. Zbirki lahko vsak doda po svojem okusu fotografske posnetke svojih počitnic, prilepi suhe rože ali trave, zapiše datume, svoje pripombe in misli. Vse skupaj naj zloži v škatlo, prilepi v zvezek ali album.

Najlepše zbirke bodo nagrajene s ploščami vesele glasbe in ilustriranimi knjigami.

Zbirka naj bo zaprta v zalepki ali zavoju in naj ima na ovoju zapisano geslo. Isto geslo naj bo zapisano na drugi zalepki, v katero naj vsak vtakne list na katerem mora biti zapisano ime, priimek, naslov ter izbrano geslo.

Zbirke sprejema gdč. Norči Zavadlal v Ul. Geppa 9/II. Nagrajevanje bo konec novembra meseca.

Športno uredništvo Primorskega dnevnika vabi vse svoje dopisnike odbojke, nogometa, atletike, košarke, namiznega tenisa, planinstva, smučanja in balinanja, da se udeleže sestanka, ki bo danes, 24. t. m. ob 20.30 v uredništvu Primorskega dnevnika.

Na sestanku bo govor o sodelovanju dopisnikov v letošnji sezoni in o drugih važnih vprašanjih.

8. MEMORIAL M. FILEJA

V odbojkarskem turnirju prvo mesto za Doberdob

Zaključilo se je tekmovanje v odbojki, ki je poteklo v velikem navdušenju in je bilo skoraj do konca negotovo, kdo bo zmagovalec. Zelo močna so bila moštva Gorica, Štandrež A, Hrast in Mladost. Mladost je izpadla že v izločilnem tekmovanju; igrala je namreč proti Hrastu, ki je bil pač najmočnejše moštvo.

V finalnem tekmovanju sta bili najzanimivejši srečanji Hrast Štandrež A (2:1) in Gorica - Hrast (1:2). Posebno ta tekma, ki so jo odigrali v ponedeljek zvečer, je bila na ravni vsaj «D» lige in se je zavlekla pred številnimi navijači do zelo pozne ure.

Lepo je bilo tudi srečanje Gorica - Štandrež A, ki se je zaključilo z zmago Gorice z 2:0 (škoda, da sta Štandrežcem manjkala dva zelo dobra igralca.)

Končna lestvica prvih štirih moštev v finalu je takale:

1. Hrast (Doberdob) — 3 zmage
2. Gorica — 2 zmagi
3. Štandrež A — 1 zmaga
4. Števerjan — 0 zmag.

KOLESARSTVO

Uspeh Milla in Devetaka

Mnogo kolesarjev iz vseh vasi se je v nedeljo udeležilo kolesarske dirke na progi Gorica - Števerjan, še več pa je bilo gledalcev, ki so zlasti v zaključnem delu proge in na Oslavju navdušeno spremljali utrujene tekmovalce. Borbenosti tem prav gotovo ni manjkalo, saj je moral vsak posebej dokončati svojo bitko s časom (tekma je bila na kronometer za posameznike).

Naraščajniki
(Gorica - Oslavje)

1. Millo Nevij (Mladost), čas 5'47"3
2. Plesničar Ivan (Štandrež A) 6'8"
3. Kuštrin Zdravko (Podgora) 6'33"8
4. Gergolet Darlo (Mladost), 5. Marušič Jordan (Štandrež A), 6. Fontana Gianni (Mladost), 7. Domik Rinaldo (Števerjan).

Mladinci in člani
(Gorica - Števerjan)

1. Devetak Marijan (Sovodnje) 15'40"2
2. Fabbris G. (Pevma) 16'54"9
3. Buffon Nevij (Števerjan) 18'11"8
4. Maligoj Vinko (Števerjan), 5. Makuc Damijan (Pevma), 6. Špacapan Peter (Hrast), 7. Kranner Marko (Gorica), 8. Butkovič Bogdan (Sovodnje), 9. Špacapan Mirko, 10. Vižintin Marijan, 11. Susič Ivan, 12. Klanjšček Niko (vsi Gorica).

Prijateljska odbojka

V tem tednu sta se v Trstu pomerili v prijateljskem srečanju moški šesterki ŠZ Bor in Izola. Tržačani so premagali Izolčane s 3:1 (15:9, 15:17, 15:6, 15:3).

Borovci so nastopili v tej postavi: S. in K. Veljak, Fučka, Uršič, Vodopivec, Starc, Franko in Plesničar.

* * *

Na Opčinah so v nedeljo odigrali dve prijateljski odbojkarski tekmi. Najprej so stopili na igrišče fantje Krasa in Poleta, ki so odigrali še kar dopadljivo srečanje. Krasovci so bili bolje pripravljeni in so zmagali s 3:1.

V drugi tekmi so nastopile mladinke Zarje in Poleta. Openke so se predstavile s svojimi najmlajšimi igralkami, ki so šele lani začele vaditi. Ta dekleta so pokazala viden napredek v polju, manj pa ob mreži. Zarja je prvič preskusila svojo mladinsko ekipo v katero so prišle letos igralke, ki so lani nastopale na promocijskem prvenstvu. Igra Bazovk je bila dobra in videli smo več lepih akcij na mreži. Izkazale so se tudi s servisi in so zmagale s 3:1.

f. v.

ŠAH

Tržaško šahovsko društvo organizira vsako prvo nedeljo v mesecu brzoturnir, katerega se lahko udeleže tudi nečlani. V septembru in oktobru so se najbolje odrezali Rupeni, dr. Filipovič, Kovačič itd.

Naslednji brzoturnir bo na društvenem sedežu, v kavarni Firenze, v nedeljo 9. p. m. ob 9.30.

V. Nemčija-Wales 3:1

CARDIF, 23. — V tretji kvalifikacijski skupini za svetovno nogometno prvenstvo je V. Nemčija premagala Wales 3:1 in se je tako povzpela na lestvici na prvo mesto. Lestvica je namreč po tej tekmi naslednja:

V. Nemčija	3	2	1	0	7	4	5
Italija	2	1	1	0	3	2	3
Wales	3	0	0	3	2	6	0

V tej skupini morajo odigrati še dve srečanji: 4. novembra Italija - Wales in 22. novembra Italija — V. Nemčija.

* * *

RIM, 23. — V tretji tekmi, veljavni za vstop v četrtfinale tekmovanja za italijanski nogometni pokal, je Juventus odpravil Foggio z 2:1 (1:0).

Mlade odbojkarice Poleta in Zarje so pokazale kar dopadljivo odbojko

KOŠARKA

POGOVOR S TRENERJEM BORA PROF. MARIJEM

Mladi košarkarji Bora obetajo uspešno prvenstvo

Košarkarska sekcija športnega združenja Bor je trenutno gotovo najbolje organiziran domači športni kolektiv. Z resnim in vztrajnim delom so trener in igralci sami pridobili za košarko celo vrsto obetajočih mladincev, ki bodo v razmeroma kratkem času postali dobri košarkarji. To bo že druga generacija, ki bi morala nadomestiti starejšo prvo, ki se je pred nekaj leti začela ukvarjati s to športno panogo. Trener prve ekipe je prof. Mari. Prosili smo ga za razgovor o bližnji sezoni košarkarjev Bora, ki bodo tudi letos nastopali v promocijski deželni ligi.

Prof. Mari, bi nam lahko povedali kakšna je razlika med ekipo iz lanske sezone in igralci, katere imate trenutno na razpolago?

Glavna razlika je v večji izkušenosti letošnje postave. Prejšnja ekipa je bila brez izkušenj in tudi tehnično slabo pripravljena. S poletnimi pripravami v Rovinju in s številnimi predprvenstvenimi tekmami je ekipa sedaj zmožna razvijati koristnejšo igro in se tehnično bolje izkazati. Mislim, da bo lahko odigrala lepo prvenstvo, čeprav nihče od nas ne pričakuje zmage.

Med lanskim prvenstvom je Bor utrpel celo vrsto porazov z minimalno razliko enega ali dveh košev. Koliko takih porazov se bo v prihodnjem prvenstvu spremenilo v zmage?

Z večjo izkušenostjo in z Lakovičem v ekipi upam, da se bodo vsi minimalni porazi iz lanske sezone spremenili v zmage. V zmago se bo lahko spremenil tudi kak hujši poraz.

Kdaj se vrne Lakovič?

Branko Lakovič se bo po dolgi vojaški službi vrnil v Trst 21. decembra!

Zdi se nam, da so nekateri igralci pod košem premalo odločni. Lahko bi celo rekli, da so z nasprotniki premili. Se s tako trdnivijo strinjate in kako jo razlagate?

Strinjam se! Nekaj takega smo videli tudi na tekmi s Fructalom na turnirju v Nabrežini. Mislim, da je temu vzrok pomanjkanje tekmovalnih izkušenj. Igralci težijo k temu, da igrajo čimbolj korektno, kar pa jim odvzame nekaj borbenosti. Napako je mogoče odpraviti samo z igranjem.

Kaj pričakujete od prvenstva?

Nekateri igralci upajo celo na zmago! Zmagamo lahko tudi, obljubimo pa, da bomo odigrali lepo prvenstvo, gotovo lepše od prejšnjih. Letošnje prvenstvo bo nedvomno težje. Z dvema ekipama iz dežele v prvi ligi — Snaidero in Splügen Bräu — so bili mnogi igralci mladinskih ekip teh dveh društev izposojeni ali dokončno prepisani v druga deželna moštva nižjih lig. V promocijski ligi, kjer bomo mi igrali, bodo na primer nastopali tudi igralci, ki so bili lani med prvimi desetimi pri Splügen Bräu. Ekipa Arte iz Gorice, ki se je na primer lani uvrstila za nami, bo letos verjetno med najnevarnejšimi postavami celega turnirja.

Košarka je med našo mladino že na dovolj trdnih nogah. Mislite, da bo v prihodnosti lahko ogrožala odbojko?

Mislim, da jo bo! Košarka doživlja velik razmah. Ne samo v domačem merilu, temveč v evropskem. Mlajši rod je danes morda bolj navdušen za košarko kot za odbojko. Slovenska društva imajo težave predvsem v pomanjkanju domače tradicije. Vse je treba začeti povsem od začetka. Glavna hiba Bora — katero komaj sedaj začenjamo premagovati je prav v tem, da je s košarko začel prav iz nič. V prvi ekipi Bora je namreč več igralcev, ki so se začeli s košarko ukvarjati komaj pred 2 ali 3 leti, čeprav ne gre za izredno mlade športnike. Z daljšo kariero za seboj je samo nekaj košarkarjev.

Predstavlja v razvoju košarke velik problem tudi pomanjkanje trenerjev?

Seveda! To je tesno povezano s tem kar sem prej povedal. Vsi naši igralci mislijo še na igranje, kar je v nasprotju z drugimi društvi, kjer starejši igralci že mislijo postati trenerji. K sreči smo pri Boru našli Edija Čermelja za naraščajnike in Stojana Kafola za mladince, z vrnitvijo Lakovića pa bi morali rešiti tudi problem trenerjev.

Upate, da bodo sedanji igralci čez nekaj let postali tudi trenerji?

Zgoditi bi se moralo tako! Za razvoj košarke pa je potrebna tudi koncentracija moči. Bor je na primer posodil svojega najboljšega naraščajnika Poletu in za krepitev košarke je sodelovanje med društvi, vsaj med dvema društvoma, neobhodno potrebno. Pomisliti je treba, da imajo druga društva pri zbiranju igralcev velikanske možnosti, ki gredo tudi v desetine milijonov, s katerimi z lahkoto zberejo tiste elemente, ki jih najbolj zanimajo, medtem ko si jih mi moramo ustvariti brez vsake take pomoči.

Ekipo mladincev trenira Stojan Kafol. Bo kdo iz te ekipe kmalu zrel za mesto v prvem moštvu?

Stojan Kafol pravi: «Livij Pertot je poškodovan na kolenu in verjetno celo leto ne bomo mogli z njim računati. Brez te težke poškodbe bi verjetno že letos prišel v prvo postavo. Dobra sta tudi dvojčka Hrvatič, Valter in Stojan, ki pa se še morata vživeti v duha prve ekipe. Tehnično in borbeno sta že na zadovoljivi ravni. Izboljšal se je tudi Sandi Pertot. Je nekoliko počasen, drugo leto pa mislim, da bo že dober za prvo postavo tudi glede na dejstvo, da ta postava nima dovolj igralcev. Velike možnosti ima tudi Martin Kralj, ki je letos zabeležil največji napredek. Skrbeti bo treba za novinca Mladena Sareja, ki igra samo mesec dni, ima pa 16 let in 2 metra telesne višine. Slednja lastnost sama pove, da ta košarkar lahko veliko doseže».

Razgovor pripravil
Bruno Križman

Se dve sliki z Borovega košarkarskega turnirja za «Pokal prijateljstva v Nabrežini: postrojene ekipe (zgoraj) in nagraditev Nanosa (spodaj)

ROART BRADFORD

Zamorski • gospod Bog in gospodje Izraelci

Humor ameriških črncev

19.

«Še tega nam je manjkalo,» je zaklical Mojzes «kakor je videti, nam ni treba daleč hoditi, če hočete, da vam vlada stari faraon. Ni se nam treba vračati v Egipt, saj se Egipt vrača k nam.»

Otroci izralski so se kajpak hudo ustrašili in Mojzes je tekel h gospodu Bogu. «Kaj misliš, Gospod, da namerava tale nepridiprav z nami?» je prestrašeno vprašal.

«Jaz o tem nič ne mislim, dragi Mojzes,» je mirno odgovoril gospod Bog. «Ravnal sem z vami lepo, kolikor sem mogel, toda tile mladeniči so samo godrnjali in psovali ter me hoteli zapustiti zavoljo faraona. Ampak jaz nisem eden izmed tistih, ki vsiljujejo svojo pomoč tam, kjer ljudem ni do pomoči.»

«Toda, Gospod,» je rekel Mojzes, «saj si nas ti spravil v tole godljo in mi se trdno nadejamo, da nas boš potegnil iz nje.

«Zakaj pa ne zbežite?» je vprašal gospod Bog kar tako.

«Ne moremo vendar bežati čez Rdeče morje,» je odgovoril Mojzes. «Na levi je samo trstje, na desni pa močvirje. Skratka: smo v hudi zagati, Gospod, that's all.»

«Slišal sem, kako so tvoji ljudje govorili nekaj o tem, da bi se vrnili v Egipt. Zdi se mi, da bi imeli zdaj za to najlepšo priložnost,» je pripomnil gospod Bog.

«In priti faraonu naravnost pod kolesa, hvala lepa, Gospod,» je rekel Mojzes. «Gospod, zdaj ni časa za šale! Smo v strašni stiski.»

«V stiski?» je dejal Gospod. «V stiski, praviš?»

«Yes, Sir,» je odgovoril Mojzes.

«Kakor od tod vidim, vam slaba prede. Pri moji veri, spominja me to na pesnikove besede, da ste zašli, med hudiča in globoko modro morje, samo da je tu faraon namesto hudiča in Rdeče morje namesto modrega morja. Ampak to je navsezadnje isto.»

«Gospod, za boga te prosim, zdaj ni čas za šale,» je spet začel Mojzes. Toda gospod Bog je medtem sedel na oblak ter začel spet peti.

Mojzes je že videl, da se z gospodom Bogom ne da govoriti. Vrnil se je k izraelskemu narodu. Ženske so jokale, možje so godrnjali.

«Kaj pravi Gospod, Mojzes?» je vprašal narod izraelski.

«Rekel je, da se bo skril za oblak in da se ničesar ne boji,» je odgovoril Mojzes.

«In kaj je rekel o nas?»

«Rekel je, da smo med hudičem in globokim modrim morjem.»

«Torej je ocenil naš položaj zelo pravilno,» je rekel neki Izraelec, «ampak to moji ženi prav nič ne pomaga, da bi vsak čas ne postala vdova.»

«Gospod Bog dela, kakor da se za nas več ne meni,» je nadaljeval Mojzes. «Rekel je, da ste hoteli nazaj v Egipt in se je zaradi tega premislil ter nas pusti iti, kamor hočete.»

Izraelci so se začeli med seboj prepirati in za konec se je vsak zaprisegel s častno besedo, da jim nikoli ni prišlo na misel, da bi šli nazaj v Egipt. In potem je ena izmed gospa predlagala, da bi se vsi postavili v krog ter prosili gospoda Boga za pomoč. Zavpili so trikrat zaporedoma: «Gospod, reši nas!»

In gospod Bog je stopil z oblaka. «Tole mi je všeč, to je nekaj drugega kakor tisto, kar ste govorili prej,» je rekel.

«To kar smo govorili prej, nam je šlo le iz ust,» so dejali izraelski otroci. «To pa, kar pravimo zdaj, nam gre iz srca.»

«No,» je rekel gospod Bog, «morda je to resnica, morda pa tudi ne. Ampak to je že vseeno, zdaj bom spet jaz nekoliko govoril. Pripravil sem vas že tako daleč, da morem z vami pametno govoriti, in zato bom z vami pametno govoril.»

«Le govori, Gospod!» so klicali izraelski otroci.

«Torej poslušajte!» je rekel gospod Bog. «Kdo je tukaj gospod in gospodar? Jaz ali faraon?»

«Vedno ti, Gospod,» so zavpili izraelski otroci.

«Kdo vas je vodil iz Egipta?»

«Ti, Gospod!»

«In kaj je bolje, korakati z menoj ali delati opeko za faraona?»

«Korakati s teboj, Gospod!» so se oglasili izraelski otroci kakor iz enega grla.

«In na koga se morete zanesti, če pridete v stisko? Na mene ali na faraona?»

«Zmeraj na tebe, Gospod!»

«Torej vidite», je nadaljeval Gospod, «samo ne pozabite na to! In zdaj, Mojzes, vzemi svojo eskamotersko palico ter naredi prehod skozi Rdeče morje. In Mojzes je res napravil prehod v morju; Rdeče morje je hipoma začelo teči navkreber in za njim je ostala suha zemlja.

«Zdaj pa vsi brž na drugo stran!» je ukazal gospod Bog. In izraelski otroci so prešli na drugo stran.

Kakor hitro so bili vsi na drugi strani, je že prišel faraon in jih je hotel zasledovati, toda Mojzes je zopet napravil hokuspokus s svojo čarovniško palico — zdaj Bogu ni bilo več treba povedati, kako se to dela — in morje je spet zgrmelo nazaj in faraon se je v njem utopil v svojo vojsko vred.

«Zdaj je to all right,» je rekel gospod Bog. «Vidim, da se že znaš prav otepati s tole palico, Mojzes.»

«No, preveč še ne, Gospod,» je pohlevno odgovoril Mojzes, «ampak učim se. Zdaj skličem majhno pobožnost, dokler so ljudje še dobre volje. Ve ženske zapojte kako pobožno pesmico, jaz pa poiščem medtem v svetem pismu primerno besedilo, o katerem bi mogel pridigati.»

IZOBRAŽEVALNO IN PODPORNO DRUŠTVO

Ko so izraelski otroci srečno prešli čez morje in opravili kratko pobožnost, jih je gospod Bog pozval, naj korakajo naprej.

«Imate še daleč do obljubljene dežele,» je rekel Mojzesu. «Zdaj ste šele na začetku poti. Pravzaprav še začeli niste korakati.»

«Biti ves dan na nogah, to človega zdela, verjemi Gospod,» je odgovoril Mojzes. «To ni malenkost.»

«Saj vendar potem vso noč počivate ali ne?» je vprašal gospod Bog.

«Že, že, počivamo, zakaj bi ne počivali? Samo da počitek človeka tudi zdela,» je rekel Mojzes. «Neprenehoma samo korakati in počivati, to ni nič.»

«All right», je dejal gospod Bog. «Domislil sem se, da bi vam moral ustanoviti izobraževalno in podporno društvo, da se bodo mogli ljudje izobraževati med večerjo in spanjem.»

«Že imajo društvo,» pravi Mojzes.

«Že imajo društvo?» je zaklical gospod Bog. «Rad bi vedel, kakšno društvo! Brškone bo kakšna prostozidarska loža, kajne?»

«Dosti prida ni,» je odgovoril Mojzes. «Zdi se mi, da je to predvsem za mlade ljudi, samo petje in ples. Aron je to skupaj spravil.»

«Plesov ne vidim posebno rad,» je rekel gospod Bog. «Sem proti plesu.»

«Pravzaprav to niti ni društvo, Gospod, jaz se rajši nisem pridružil,» je govoril dalje Mojzes. «Saj nimajo niti kozla, da bi uganjali z njim vse tiste kozlarije pri uvajanju novih članov, kadar jih poučujejo o društvenih skrivnostih.»

«Da še kozla nimajo?» se je začudil gospod Bog. «Pa s čim potem uvajajo nove člane?»

«S teletom,» je rekel Mojzes. «S takšnim neumnim, komaj odstavljenim teletom.»

«Well, to mi ni všeč,» je dejal gospod. «In stavim, da pobirajo tudi članske prispevke.»

«No, seveda, to je glavno,» je pritrdil Mojzes.

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6, II., TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica 24 Maggio 1/I, Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Telefon 37-338, 95-823 — NAROČNINA: mesečno 800 lir — vnaprej, četrtletna 2.250 lir, polletna 4.400 lir, celoletna 8.100 lir, SFRJ posamezna številka v tednu in nedeljo 50 para (50 starih dinarjev), mesečno 10 din (1.000 starih dinarjev), letno 100 din (10.000 starih dinarjev) — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stari trg 3/1., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani — 601-3-270/1 — OGLASI: Cena oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno-upravni 250, osmrtnice 150 lir — Mali oglasi 50 lir beseda — Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri upravi. — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana» — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst